

NOVI SISTEMI ZA USKLAJEVANJE OSEBNIH DOHODKOV

Zadnje čase posvečamo v naši javnosti veliko pozornost delitvi osebnih dohodkov, realnim odnosom v višini osebnih dohodkov med panogami in znotraj njih glede na zahtevane kvalifikacijske strukture in potrebe po razširjeni reprodukciji. Tovariša Jožeta Lesarja, glavnega direktorja in republiškega poslance, ki zelo aktivno sodeluje pri družbenem usmerjanju delitve dohodka v skupščini, smo zaprosili, naj odgovori na nekatere vprašanja o delitvi dohodka s širšega družbenega vidika in z vidika konkretnega nagrajevanja v našem podjetju.

Tovariš Lesar, obveščeni smo, da bo republiška skupščina v kratkem razpravljala o zakonu o progresivnem davku na presežene osebne dohodek: zanima nas, z kaj gre?

Vaše obvestilo je točno. Že dalj časa smo priča raznim anomalijam v delitvi osebnih dohodkov v naši republiki. Razlike med po-prečnimi plačami posameznih podjetij ali ustanov pri isti kvalifikacijski strukturi znašajo tudi ena proti dve. Te razlike evidentno niso rezultat različnih delovnih naporov kolektivov, pač pa izvirajo iz različnih objektivnih pogojev gospodarjenja, raznih bolj ali manj monopolnih položajev, dalje iz neizdelanega in netržnega deviznega sistema, predvsem iz razlike med konveribilno in kliriško (mehko in trdo) valuto in še vrste drugih vplivov, ki obstajajo zunaj delovanja gospodarskih organizacij ali ustanov. Danes imamo očitne primere, da imajo mnogi kolektivi pri izrednih poslovnih prizadevanjih nižje osebne dohodke, kakor nekateri drugi, ki uživajo razne monopolne in izjemne pogoje, katerih pa ni mogoč enostavno odpraviti z družbenimi ukrepami. Zato se postavlja sledeča vprašanja. Pri nas so sredstva za proizvodnjo splošna družbena lastnina. Če k temu še dodamo, da je edini sprejemljiv socialistični način nagrajevanja nagrajevanje po stvarnem poslovnom prizadevanju, potem je očitno, da so ekcesi, ki so prisotni, privilegij le nekaterih in na škodo drugih. Ti pa so v večini. Poleg tega imamo tudi kolektive, ki skoraj ne skrbijo za razširjeno reprodukcijo, ki teže za razdelitvijo celotnega dohodka, ki ne kažejo nobene skrbi za jutrišnji dan, za znamce, za družbeno perspektivo.

Vse to narekuje brez dvoma upravičeno skrb države, da preko družbenih organov zagotovi raznotežje v delitvi dohodka. S kakšnimi ukrepi pa naj bi družba to zagotovila, se vam ne zdi, da je ta problem zelo delikaten, ali se ne bi zavrla poslovna prizadevnost kolektivov?

Če bi se lotili stvari poenostav-

ljeno, bi lahko nastala tudi škoda. Vendar predvidene ukrepe razumem tako, da bodo namenjeni predvsem tistim, ki si prilagajo poslovne rezultate, ki ne izvirajo iz njihovih prizadevanj in jih koristijo predvsem za delitev v osebne dohodke. Po sedanjih evdencah je takšnih kolektivov v slovenskem merilu tam med 5 in 10 % zaposlenih. Predvidena oblika družbenih ukrepov je v tem, da bi se progresivno obdavčila masa osebnih dohodkov kolektiva, ki prekorčuje družbeno postavljene norme. Da bi se dosegel ta družbeni normativ, naj bi vsaka organizacija razvrstila vse svoje delavce v rangirano kvalifikacijsko strukturo. Za kvalifikacijsko ugotovitev posameznih delavcev bi se uporabljala formalna in dejanska (testna) metoda. Za tem bi se celotno gospodarstvo, posamezne panoge in skupine samoupravno dogovarjale o poprečnih vrednostih delovnih mest in odgovarjajočih strokovnih profilih za delovna mesta. Akcijo sporazumevanja oziroma dogovarjanja bodo verjetno prevzeli sindikati. V kolikor ne bi prišlo do sporazuma, naj bi zakon omogočil družbenemu organu, da odloča o spornih problemih.

Teži se torej za tem, da bi se dosegli družbeni normativi vrednotenja dela za posamezna delovna mesta oziroma delavce. Hkrati s tem sistemom naj bi bil dogovorjeno tudi razmerje dohodka, namenjenega za osebne dohodke in sklade. V tem sistemu dogovarjanja naj bi bil določen procent doseženega dohodka pod določenimi pogoji nad normativi, ki ne bo obdavljen, nad to višino pa bi začela delovati progresivna lestvica obdavčitve mase osebnih dohodkov delovne organizacije ali ustanove.

V celotnem predlogu gre za to, da se uveljaví poprečna družbena vrednost delovnega mesta, ki naj bi bila približno izenačena med podjetji, vendar odvisna od specifičnih karakteristik težine delovnega mesta. Takšno ovrednotenje naj bi bilo osnova postavka za formiranje osebnega

Tovariš Lesar med razgovorom z urednikom

dohodka tako v kalkulativnem kakor tudi obračunskem smislu. Predvideno je tudi, naj bi se osnova za obdavljenje do določene stopnje dvignila, kadar kolektiv ali enota dosegata višji dobiček in narobe, naj bi se osnova zniževala, kadar so poslovni rezultati pod normativi ali celo v izgubi.

Brez dvoma, da gre tu za progresiven in humanitaren socialistični ukrep družbe, ki je odgovorna za ravnotežje delitve, takot je že sedaj vsak kolektiv odgovoren za ravnotežje svoje poslovne bilance.

Druga novost, ki je tudi progresivna, je ta, naj bi se v bočno prispevek za družbene potrebe odvajal na osnovi ustvarjenega dohodka, ne pa osebnih dohodkov, kot je to sedaj.

Kaj menite, kako se bo to odrazilo v našem podjetju? Ali je naš sedanji sistem nagrajevanja v skladu s sodobnejšimi pogledi?

V Brestu imamo izdelano in že nekaj let uporabljamo analitično oceno delovnih mest, ki je v bistvu prav tisti instrument, katerega si družbeni organi prizadevajo dosegati za vsa delovna mesta. Tudi sistem osebnega ocenjevanja režijskih delavcev je v polnem soglasju s sedanjimi družbeno političnimi prizadevanji. Ni pa v redu sistem nagrajevanja v sami proizvodnji. Sedanji sistem se opira le na količino proizvoda po individualnih delovnih mestih.

Pri ocenjevanju delovnega mesta ni dovolj prisotna vrednost sredstev, s katerimi delavec razpolaga pri delovnih operacijah. Dalje: čim bolj so avtomatizirana sredstva za delo, toliko manj dopuščajo delavcu izraziti osebni vpliv na količino proizvodnje, ker mu že sam avtomat postavlja mejo, koliko lahko napravi. Čim bolj je delovno sredstvo enostavno, toliko večjo možnost ima delavec, da vpliva na povečano količino proizvodnje.

Ker pa je za delovno mesto vzeti kot normativ poprečni delovni čas, prihaja do tega, da delavec na avtomatiziranem delovnem stroju (npr. stiskalnica)

jevanja tudi pri nas v proizvodnji?

Ne vidim posebnih problemov, saj imamo tak primer že v podjetju, in sicer Iverko. V tej tovarni nič ne koristi, če delavci pri iveračih naredijo več, kot so normativi za zmogljivost nadaljnje proizvodne proge, napravijo pa veliko škodo, če ne zdrobe toliko iverja, kolikor ga kar največ lahko obdela nadaljnja tehnologija.

Osebno mislim, da moramo osnovno težo usmeriti na vrednost delovnega mesta, ki se mora oblikovati v oceni tega mesta, v kateri morata biti izražena dva faktorja, in sicer zahtevana in potrebna strokovna kvalifikacija delavca ter materialna vrednost in tehnična zapletenost delovnega sredstva, s katerim upravlja. Stimulacija in kontrastimulacija delavca morata biti v tem, da naj napravi najmanj sto percentov kvalitetno potrebnega dela, gotovo ne manj, lahko nekaj percentov več. K temu sistemu osebnega nagrajevanja je treba pridružiti kot dodatno kategorijo nagrajevanja finančne rezultate, ki sledijo iz prizadevanja kolektiva ali enote. Mislim, da bi morala biti prva in druga oblika formiranja osebnega dohodka obračunani in izplačevani hkrati vsak mesec. V tem obračunu bi moralo biti vsakemu delavcu prikazano, koliko osebnega dohodka je dobil iz naslova konkretnega dela in koliko iz splošnega prizadevanja poslovnih rezultatov enote.

Prepričan sem, da bi po tem sistemu pri nas delavci dobili ne manj, pač pa lahko več osebnega dohodka, da bi bila zagotovljena nujna akumulacija za razširjeno reproducijo in da bi takšen sistem pritegnil vse člane kolektiva, da bi še z večjo pozornostjo spodbudno spremljali prizadevanja na celi poslovni fronti podjetja.

Naš kolektiv je sposoben za vključevanje v tržno gospodarstvo, imeli bomo za sedaj najmodernejšo tehnologijo, to oboje pa nam nalaga, da moramo uveljaviti sodobnejše delovne oblike. To je pogoj, ki nam ga vsljuje moderni čas, ki se izraža v tem, da naše sedanje oblike prilagodimo delu strurno organiziranega in delovno discipliniranega kolektiva. Drugega izhoda ni.

D. Mlinar

lahko preseže normativ največ za nekaj percentov, delavec z enostavnim sredstvom (npr. izvijač ali ročna pasovka) pa lahko visoko preseže poprečno predpisano normo. Torej delavec, ki opravlja z večmilijonsko vrednostjo, često zaslubi manj, kot drugi, ki opravlja z vrednostjo nekaj desetisoč dinarjev, kar je nesporno velik nesmisel.

Posebno pa to velja za Brest ob rekonstrukciji in modernizaciji tehnologije in novi organizaciji modernega industrijskega vodenja proizvodnje. Delovna mesta bodo neprimerno bolj mehanizirana, avtomatizirana. Potrebna bo perfektna delovna sinhronizacija med delovnimi mesti. Prihajamo v čas in do spoznanja, da nam bo v prihodnje potreba neprimerno večja delovna disciplina, ki se bo kazala v tem, da naj delavec na delovnem mestu v odrejenem času napravi isto, ne manj, pa tudi ne več od predpisane količine in kvalitete proizvoda. Zahtevnost bo šla v smeri, da ne naredi manj, ker bo s tem verižno ogrožil delovna mesta, ki so pred njim. Če pa bo naredil več, bo to praktično brez haska, ker bo v bistvu samo povrčevalo nepotrebno nadplanirano medfazno proizvodnjo in škodljivo vezalo finančna sredstva.

Kako pa naj si potem predstavljamo stimulativni sistem nagra-

Zagrebški velesejem - nova priznanja našemu pohištву

Vrata letosnjega jesenskega velesejma v Zagrebu so se pravkar zaprla. Lahko rečemo, da je spet eno testiranje našega pohištva uspelo.

Kaj smo ugotovili?

Pisana paleta novih modelov naših dnevnih sob, jedilnic, sedežnih in stolnih garnitur, ki smo jo predstavili skoraj dvema mi-

lijonom obiskovalcem zagrebškega velesejma, je spet dobila polno priznanje. Potrošniki so spoznali, da takšno pohištvo ni samo za nekatere z globokimi žepi, temveč je po svoji funkcionalnosti in vsestranski uporabnosti del standarda in osebnega zadovoljstva slehernemu delovnemu človeku.

Konec na 2. strani

Nov način vodenja proizvodnje

Po drugi svetovni vojni sta se znanost in tehnika korenito spremenili. Vsi važnejši dosežki v tem obdobju so bili bolj ali manj posledica kolektivnega dela strokovnjakov in znanstvenikov različnih strok. Veliko znanstvenih panog, ki so nekdaj ločeno proučevale posamezne probleme, je danes ob razvoju znanosti neločljivo povezanih. Vedno bolj očitne so težnje, da bi posamezne probleme reševali celoviteje in da bi ob tem izkoristili kar največ znanstvenih dosežkov, ki imajo praktično vrednost.

Najmočneje pa se v zadnjem času razvija kibernetika. Kibernetika proučuje procese upravljanja, ki so prisotni povsod in vsak dan. Ekonomski kibernetiki kot posebni veji kibernetike posvečajo danes še posebno skrb kar zadeva razvoj novih metod in prilagajanje sedanjih.

Po zaslugu hitrega razvoja znanosti in tehnike so ustvarjene možnosti za reševanje mnogih problemov, na kar pred čas-

som že misliti nismo mogli. Za to sta bila dva razloga. Prvi je bil, da metod za določene postopke nismo obvladali, ali pa metode sploh niso bile izdelane, drugi pa je v tem, da jih zaradi prevelikega obsega računskih operacij nismo mogli praktično uporabljati. Moderni elektronski računalniki, ki izredno hitro obdelujejo podatke, pa so nam omogočili različne metode pri vodenju in planiranju proizvodnje.

Zato smo se tudi na Brestu odločili za korak naprej v planiranju in vodenju proizvodnje. Reči moram, da smo tudi z dosedanjem »peš« metodo dobro obvladali kapacitete, saj so bila odstopanja operativnih načrtov minimalna. Seveda velja taka ocena le za planiranje v grobem, če pa se v planiranje in vodenje proizvodnje poglobimo, vidimo, da je večina tega prepričena posameznikom in njihovemu slučajnemu razpoloženju, pažljivosti in prizadevnosti. Z uvanjanjem novega načina pri planiranju in vodenju proizvodnje

pa hočemo ravno te slučajnostne subjekte odpraviti. Pri moderni tehnologiji in vse večji konkurenčni na tržišču si ne moremo več privoščiti, da bi bilo vodenje proizvodnje prepuščeno subektivni volji.

Kaj nam novi način v vodenju proizvodnje sploh prinaša?

1. Planiranje in vodenje proizvodnje se združuje v eno funkcijo. Sedaj sta ločeni. Sistem, ki ga uvajamo, govori le o vodenju proizvodnje.

2. Celotni sistem temelji na delovni operaciji in na času za to operacijo.

3. Vodenje bo osrednje za vso tovarno. Proizvodnjo bomo torej vodili z enega središča za vse delovna mesta v tovarni. Središče vodenja proizvodnje bo določalo, kdaj bo posamezni delavec delal. Funkcija instruktorja se bo torej bistveno spremenila. Rešen bo skrb, kakšno delo bo posamezniku določil, mnogo bolj pa se bo moral zavzeti za stro-

kovna vprašanja kvalitete dela, za evidenco izdelkov, oskrbo delovnega mesta s potrebnim orodjem (šabloni, rezili itd.) namestitev strojev in podobno.

4. Središče bo vodilo evidenco za vsako delovno mesto o tem, koliko obdelovancev je v določenem času na tem delovnem mestu izdelanih. Skratka, popoln pregled o gibanju proizvodnje bo osredotočen.

5. Kontrola kvalitete bo neposredno na delovnem mestu. Vsi izdelki, ki bodo dvomljive kvalitete, bodo izločeni iz postopka na tistem delovnem mestu, kjer bo nastajal. Delavec bo zainteresiran delati samo kvalitetne izdelke, ker bo dobil plačilo samo za kvalitetno izdelano blago. Uvedli bomo posebno premijo na kvalitetno dela.

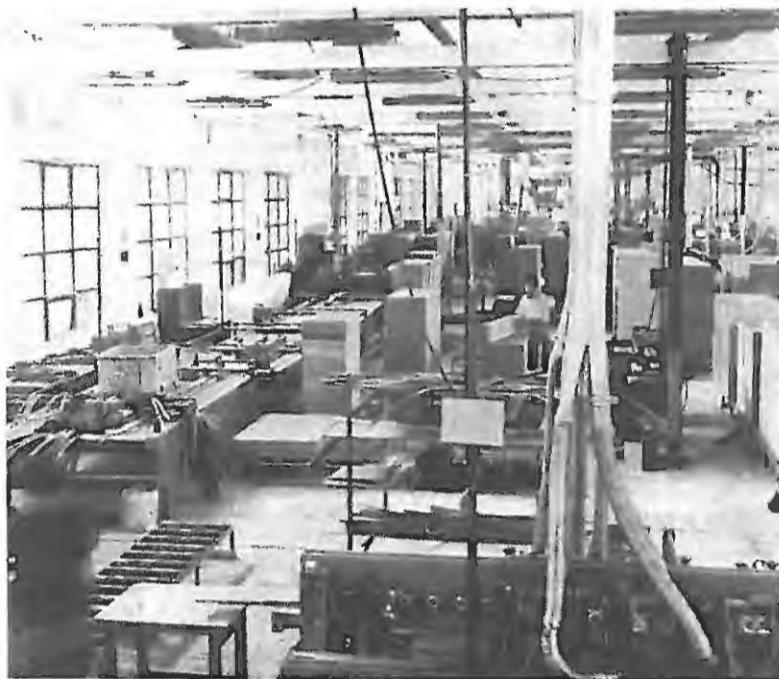
6. Delavčev učinek bo evidentiran na poseben karton (delovna karta). Svojega učinka delavec ne bo več zapisoval sam, temveč njegov vodja. Verjetno se bo kdo vrašal, kako bo vse to mogoče. V tovarni bo okrog 120 delovnih mest, ki bodo telefonsko povezana s centralo. V tovarni bo okrog 30 telefonskih aparatorov. Na en tele-

fonski aparat bo največ pet mest javljanja. Ko bo delavec svojo nalogo opravil, bo instruktor sporočil centrali, da je delo končal. Centrala bo končano delo evidentirala in takoj naročila, kaj naj se na tem delovnem mestu dela. Seveda bo instruktor oziroma neposredni vodja o tem, kaj bo naslednje delo, obveščen še prej, tako da bo lahko na delovnem mestu že vse potrebno pripravil. V centrali bo namreč natančen pregled, kdaj je treba kakšno delo pričeti in kdaj končati. Zato bodo že vnaprej vse pripravili, da ne bo zastojev.

Bralce sem hotel samo seznamiti, kaj pravzaprav mislimo z novim načinom planiranja in vodenja proizvodnje. Podatki, ki smo jih dobili od različnih podjetij, kjer imajo tak sistem že upeljan, so dokaj razveseljivi. Proaktivnost so samo z uvajanjem takega sistema povečali za več kot 30%, da drugih elementov ne omenjam.

Vsi pa si moramo prizadevati, da bomo novi sistem čimprej obvladali, ker bomo imeli od tega neposredne koristi vsi zaposleni.

T. KEBE

Strojni oddelki tovarne pohištva Cerknica

Gospodarjenje v BRESTU in drugod

Na osnovi ekonomsko-finančnih podatkov članov Poslovnega združenja LES, analitsko planska služba Skupnih služb sistematično zasleduje doseganje rezultatov sorodnih podjetij in jih primerja z našimi rezultati. Za primerjanje so najzanimivejša podjetja: Meblo, Nova Gorica, Stol, Kamnik in Marles Maribor.

V prvem polletju letosnjega leta je bila dosežena stopnja rasti napram prvemu polletju lanskoga leta v primerjalnih podjetjih naslednja:

Celotni dohodek je pri nas porastel za 45%, pri Marlesu za 28%, pri Stolu za 24% in pri Meblu za 8%. Porast dohodka je pri nas 40%, enak je tudi pri Stolu, Kamnik, pri Marlesu je dohodek porastel za 22% in pri Meblu za 14%.

Po prečno število zaposlenih se je pri nas povečalo za 8%, pri Stolu, Kamnik za 6%, pri Meblu za 3% in pri Marlesu za 2%.

Poprečni osebni dohodki so najvišji pri Meblu, Nova Gorica, znašajo 1.178 din, vendar je pri tem treba poudariti, da so na isti višini, kot so bili v lanskem polletju. Nekoliko nižji poprečni osebni dohodki so pri nas in znašajo 1.122 novih din, od lanskega polletja pa so porasli za 12%. Večji porast poprečnih osebnih dohodkov na zaposlenega je pri Stol, Kamnik in sicer za 28% napram I. polletju lanskoga leta

in znašajo 921 din, pri Marlesu pa 891 in so se nasproti enakemu lanskemu obdobju povečali za 7%. Da bi dobili jasnejšo predstavo razvoja teh podjetij, bomo prikazali porast posamenih pokazateljev gospodarjenja nasproti I. polletju lanskega leta. Po porastu dohodka na zaposlenega si sledijo primerjalno podjetja po naslednjem vrstnem redu: 1. Stol (32%), 2. Brest (30%), Marles (19%) in Meblo (11%), po višini dohodka na zaposlenega pa se nahajamo na tretjem mestu, za Marlesom in Meblom ter pred Stolom, Kamnik.

Pri rentabilnosti poslovanja, izračunani iz razmerja dohodka nasproti razpoložljivim sredstvom, smo bili lani na drugem mestu, letos pa smo na prvem mestu.

In kje se v celotni panogi lesne industrije nahaja Brest? Po celotnem dohodku je 42 podjetij, članov Poslovnega združenja LES, z nižjim celotnim dohodkom, višji celotni dohodek pa sta dosegli dve podjetji.

Po višini doseženega dohodka pa smo na prvem mestu.

To je nekaj podatkov, s katerimi smo želeli zgoščeno prikazati primerjavo naših rezultatov nasproti rezultatom drugih podjetij lesne stroke.

T. Perovnik

Gospod Morse spet na obisku

September in oktober je tisto obdobje, ko na Brestu pripravljamo programe proizvodnje in prodaje za naslednje poslovno leto. Seveda so v tem času samo povezujejo že zaključeni posli v celioto, ki jo imenujemo program.

Tako domači poslovni partnerji kakor tudi kupci iz inozemstva — predvsem iz Združenih držav Amerike — navadno izkoristijo navedeni termin za obnovitev že začetih in zaključevanje novih poslov za enoletno obdobje.

V začetku oktobra nas v ta namen obišče tudi eden naših kupcev iz ZDA, g. Morse, ki preko predstavnika Exportdrva v ZDA in direktorja firme EWP iz New Yorka tovariša Rakija, uspešno sodeluje z našim podjetjem že vrsto let.

Na žalost vsem ni bilo mogoče obljubiti dobave takoj, ker pač novih modelov še ni bilo v proizvodnji. Vendar so se mnogi odločili počakati do januarja ali februarja, da bi lahko kupili dnevno sobo DANIELA je z vgraditvijo mehanizma pri trosedu mnogo prisobila, tako da se je marsikdo že na samem velesejmu odločil imeti to dnevno sobo kar čimprej.

Zelo zanimivo in obenem razveseljivo je bilo, da je bilo za dnevno sobo z jedilnico PATRICIA največ interesentov iz vrst mlajše generacije. Predvsem so bili to študentje in mlajši inženirji, tehniki in zdravniksi, skratka ljudje, ki si še ustrevarjajo dom in ga želijo okusno in funkcionalno opremiti.

Nekoliko manj je bilo tistih, ki jim je bilo všeč stilno pohištvo. Torej to le še ni moda, temveč le želja nekaterih bolje situiranih potrošnikov, ki želijo poleg praktičnosti tudi nekoliko umirjeno pohištvo. Dnevna soba DANIELA je z vgraditvijo mehanizma pri trosedu mnogo prisobila, tako da se je marsikdo že na samem velesejmu odločil imeti to dnevno sobo kar čimprej.

Ob koncu lahko ugotovimo, da smo storili mnogo, da bi pohištvo BREST približati vsem plastem naših delovnih ljudi in da nam je to tudi uspelo.

Sprejem modelov pohištva, ki smo jih prikazali na zagrebškem mednarodnem velesejmu, je presegel vsa naša pričakovanja in potrdil, da je program, ki smo ga izbrali za proizvodnjo in prodajo v letu 1970 tisto, kar naš potrošnik — delovni človek želi.

F. Turk

Zagrebški velesejem - nova priznanja našemu pohištву

Nadaljevanje s 1. strani

»Pri vas je pa res moč najti za vsakogar nekaj,« je izjavil visokošolec iz Zagreba. »Ker imam zelo majhno stanovanje, se bom odločil za sobo FLORIDA, čeprav si želim, da bi mi uspelo kupiti tudi dnevno sobo CLAVDIA.« Mnogo jih je spraševalo za prodajne pogoje, ker so se odločili za takojšnjo nabavo Brestovega pohištva.

Na žalost vsem ni bilo mogoče obljubiti dobave takoj, ker pač novih modelov še ni bilo v proizvodnji. Vendar so se mnogi odločili počakati do januarja ali februarja, da bi lahko kupili dnevno sobo DANIELA je z vgraditvijo mehanizma pri trosedu mnogo prisobila, tako da se je marsikdo že na samem velesejmu odločil imeti to dnevno sobo kar čimprej.

Zelo zanimivo in obenem razveseljivo je bilo, da je bilo za dnevno sobo z jedilnico PATRICIA največ interesentov iz vrst mlajše generacije. Predvsem so bili to študentje in mlajši inženirji, tehniki in zdravniksi, skratka ljudje, ki si še ustrevarjajo dom in ga želijo okusno in funkcionalno opremiti.

Nekoliko manj je bilo tistih, ki jim je bilo všeč stilno pohištvo. Torej to le še ni moda, temveč le želja nekaterih bolje situiranih potrošnikov, ki želijo poleg praktičnosti tudi nekoliko umirjeno pohištvo. Dnevna soba DANIELA je z vgraditvijo mehanizma pri trosedu mnogo prisobila, tako da se je marsikdo že na samem velesejmu odločil imeti to dnevno sobo kar čimprej.

Ob koncu lahko ugotovimo, da smo storili mnogo, da bi pohištvo BREST približati vsem plastem naših delovnih ljudi in da nam je to tudi uspelo.

Sprejem modelov pohištva, ki smo jih prikazali na zagrebškem mednarodnem velesejmu, je presegel vsa naša pričakovanja in potrdil, da je program, ki smo ga izbrali za proizvodnjo in prodajo v letu 1970 tisto, kar naš potrošnik — delovni človek želi.

F. Turk

Številni obiskovalci v našem razstavnem prostoru

Ce je sedaj konec septembra nekaj lepih dni, še ni rečeno, da je bil avgust in september tak. Nekako od sredine avgusta do polovice septembra je bilo deževno in prav nič naklonjeno vreme. Pravijo, da že desetletja ni padlo toliko dežja v avgustu kot letos. Naše gradnje pa napredujejo. Martinjak je pod streho. V Cerknici so v tem času končali rekonstrukcijo ostrešja in skladisč izdelkov.

Upajmo, da bo vreme naprej bolj naklonjeno, saj je še veliko nalog, katere moramo končati do prvega snega.

Vroče poletje pa je bilo kljub dejству!

Tudi jesen bo vroča!

Pozimi pa bodo greli novi kotli v Cerknici in Martinjaku.

D. Trošek

Prodaja pohištva naprej v porastu

Običajno se že avgusta opaža porast prodaje pohištva. V jesenskih mesecih se odpirajo nova vseljujejo, želi imeti v novem stanovanju in večina tistih, ki se novanju novo, lepo in praktično pohištvo.

Povečano pospeševanje opažamo v letosnjem letu že od začetka avgusta. Verjetno je k večemu obsegu prodaje v tem mesecu pripomogel tudi ustrezen izbran proizvodni program.

V avgustu so bili zelo pogosti obiski privatnikov, v septembri pa jih je še mnogo več. Tudi od strani trgovine so naročila veliko večja. Tisti, ki so v prvi polovici leta naročali le po nekaj garnitur pohištva, naročajo danes cele kamione ali vagone. Že vrsto let so bili jesenski meseci najboljši po obsegu prodaje in prav zato se dogaja, da v teh mesecih vedno primanjkuje nekaterih pohištvenih izdelkov. Prav tako je tudi letos.

Poleg dejanskih potreb gotovo vplivajo na večje povpraševanje tudi razne govorice, češ da se bo pohištvo v kratkem času zelo podražilo.

Marsikdo se je prav zaradi tege odločil za nakup, čeprav prvot-

no še ni mislil nanovo opremljati stanovanja.

Posebno dobro gredo v prodajo stoli SARDAN, katerih je v septembru primanjkovalo. Od dnevnih sob je na prvem mestu FLORIDA — VARIANT v teak furnirju. Tudi dnevna soba DANIELA — STEREO je skoraj razprodana. Nova serija jedilnic LIVING bo po predviedovanju v glavnem prodana v oktobru.

Na Salonu pohištva v Ljubljani in na Zagrebškem velesejmu smo potrošnikom pokazali nove izdelke iz programa za leto 1970. Škoda, da ne moremo že letos dati v prodajo nekaterih novih dnevnih sob. Predvsem gre za dnevno sobo CLAUDIA, za katero je povpraševanje preseglo vsa pričakovanja.

Kljud temu, da dajemo sorazmerno velika sredstva za reklamo, je še mnogo kupcev, ki ne poznajo našega podjetja in naših izdelkov.

Prodaja pohištva v prvih osmih mesecih poteka po planskih predviedovanjih. V primerjavi z istim obdobjem v lanskem letu pa je za 35% večja. Pri tem podatku smo že izključili vpliv cen.

T. Žele

Dnevna soba ALEKSANDRA STEREO na zagrebškem velesejmu

Brest v Milanu

V Milanu je bil v času od 21. do 28. septembra drugi mednarodni in deveti italijanski salon pohištva.

BREST se je na tem salonu prvič pojavil kot samostojni razstavljalec poleg SLOVENIJE-SA, MEBLA, LESNINE in EXPORT-DRVA.

Razstavljalci smo na 42 kvadratnih metrih. Dnevna soba PATRICIA in stilni garnituri sta dajali viti razgibane usmeritve BRESTA v sodobno kvalitetno pohištvo. Škoda je le v tem, da zarači visokih uvoznih carin skupnega evropskega trga ne moremo priti do poslov v Italiji.

Ven čas salona so prihajali kupci iz več evropskih držav. Želeli bi poslovati z nami, to ugotavljajo tudi ostali razstavljalci, ne samo Brest — vendar je prevelika razlika v ceni.

V primerjavi s saloni pohištva v Kölnu in Parizu je udeležba drugih držav znatno manjša. Najmočnejše so bili zastopani Španci, Nemci in Francozi pa zelo slabo. Svojemu stilu ravnih linij je ostal najbolj zvest 3K iz Zahodne Nemčije, medtem ko so si ostali prizadevali stilsko približati italijanskemu okusu. Vrednost udeležbe BRESTA na tej mednarodni pohištveni prireditvi težko ocenimo že danes, dejstvo pa je, da je to korak naprej in ponovna afirmačija BRESTA v krogu mednarodne trgovine.

Omenil sem že saline v Parizu in Kölnu. Na vsakem je pač najmočnejše zastopana domača pohištvena proizvodnja. Prav ta pa tudi daje ton nacionalnemu stilu, ki še vedno prevladuje nad moderno smerjo oblikovanja, tvoriv in podobnim. Tako so tudi Italijani dali na 72 tisoč kvadratnih metrih na salonu v Milanu prikaz svojega nacionalnega okusa.

Lahko trdim, da je več kot 60 odstotkov spalnic, jedilnic, dnevnih sob izdelanih v stilu kot naš primerek iz salona v Ljubljani — San Marino. V teh odstotkih pa si vsak posebej prizadeva, kako bo konstruiral, okrasil in priedril svoj izdelek. 20 odstotkov, če ne več, so zasedli proizvajalci tapetinskih izdelkov: s fotelji, zofami in ležišči.

Značilno za nas je, da se na tem področju predvsem usmerjamo na italijanski stil. Zaradi tega je bila naša pozornost usmerjena posebej na to področje. Izvirnost zamisli, razgibano tapetniško blago, kvalitetna polnila, udobnost; vse to so odlike italijanske tapetniške dejavnosti. Kuhihnska oprema dobiva z močno udeležbo poliranih štedilnikov, peči, pomivalnih miz in drugih vgrajenih naprav videz laboratorija. Opaziti je bilo prve odmike od švedskih vrst kuhih s tem, da so pokazali klasično kuhihno, prirejeno sodobnim potrebam in funkcijam.

Dnevna soba PATRICIA na velesejmu v Zagrebu

Površinska obdelava furniranih površin gre v večini primerov na mat, le manjši del ostaja pri visokem slikaju. Vendar je ta mat obdelava na bazi polyestra, kar daje izdelku bogat videz. Vse več je belo obdelanih površin raznih regalov, medtem ko je zelo malo izdelkov v drugih nijansah. Glavna uporablja za furniranje eksote, skoraj pa ni bilo videti mahagonija in palisandra. Plastika je močno zastopana, pa tudi vložki blaga v vratih omar in omari so obvezno prisotni.

Domiselnosti razstavljalcem ne manjka. Med drugim je eden od njih izdelal bar, kjer s pomočjo stisnjenega zraka odpira in dviga paleto s steklenicami. To navaja zaradi tega, ker je to izvirna zamisel, istočasno pa dokaz, da je še vse polno možnosti, kako pohištvo napraviti še bolj funkcionalno.

Salon v Milanu je za nami. Izkušnja več.

D. Trošek

Vse več bolniških izostankov

Z analizo o poslovanju v drugem tromeščetu leta 1968 smo ugotovili v TP Cerknica, da bolniški dopusti zopet naraščajo. V istem obdobju lani smo imeli 12.187 ur odstotnosti z dela, letos pa kar 14.689 ur. Če iz teh podatkov izračunamo indeks, ugotovimo, da znaša porast kar 120 indeksnih točk.

Ker se je v tem času delno povišalo tudi stalež zaposlenih oziroma se je povišalo število izdelavanih ur z indeksom 109, so bolovanja dejansko narastla za 11%.

Vsi ti podatki se nanašajo na bolovanja do 30 dni, drugače pa je z bolovanji nad 30 dni. Bolovanja, ki gredo v breme socialnega zavarovanja, kažejo obratno tendenco. V letu 1968 smo imeli 16.656 ur odstotnosti z dela, letos pa le 14.738 ali 89 indeksnih točk. Torej naraščajo v glavnem tista bolovanja, ki gredo v breme gospodarskih organizacij.

Iz vsega tega je moč sklepati, da zdravstveni delavci laže določajo bolovanja do 30 dni, ki gredo v breme gospodarstva, kot pa nad 30 dni, ki gredo v breme socialnega zavarovanja. Če bomo tako nadaljevali, potem bomo kmalu vse stroške, kar se tiče nadomestil, pokrivali sami. Zato je ustavitev lastne ambulante toliko bolj potrebna in nujna. Prepričan sem, da bomo imeli na te vpliv, zlasti s preventivnimi stroški lahko neprimerno večji ukrepi.

T. Kebe

Kako naš direktor, tov. Lesar med drugim pogosto misli na glas

- Postali bomo sužnji strojev (ker nas finančno bremene), če si ne bomo vsi podvrgli — vse tehnologije.
- Konkurenca tržišča je nedostopen in krut ocenjevalec oblikovanja, uporabnosti, kvalitete, šarma, servisa in cene naših proizvodov.
- V sodobnem poslovнем svetu kapital izgublja prvenstveno vrednost. Zamenjuje jo sposobnost idejno izvirne, oblikovalne misli.
- Prizadevanje za nenehnim strokovnim izpopolnjevanjem postaja eden izmed najvažnejših pogojev za fizični obstanek človeka — delavca.
- Od personalne politike moramo preiti h kadrovski. To pomeni prehod od familiarnosti k strokovnim (psiho-fizičnim) kriterijem za vrednotenje posameznih in vseh članov kolektiva.
- Brez sentimentalnosti moramo razrešiti delovne obveznosti strokovno slabje, nedelavne in nedisciplini-

- rane člane kolektiva — predvratni čakajo boljši!
- Mi kot kolektiv nismo ceh. Sredstva za proizvodnjo, ki jih upravljamo, so družbeni last.
- Ob polnem angažiranju samih prizadetih je treba posvečati vso skrb delovno ali zdravstveno prizadetim delavcem.
- Smisel za kolektivnost ni ovira, temveč pogoj in pospešek osebnega uveljavljanja.
- Pošten zaslužek ne pride pred delom, temveč po njem.
- Prav razlike v strokovnosti in različnost pogledov zahtevajo samoupravnost kot izredno, mobilizacijsko obliko.
- Stopnja samoupravljaljske razvilitosti v podjetju je tehnicka za gospodarsko razgledanost in delovno zavest kolektiva.
- Demokratičnost samoupravljanja ni isto kot pravica do samomora.

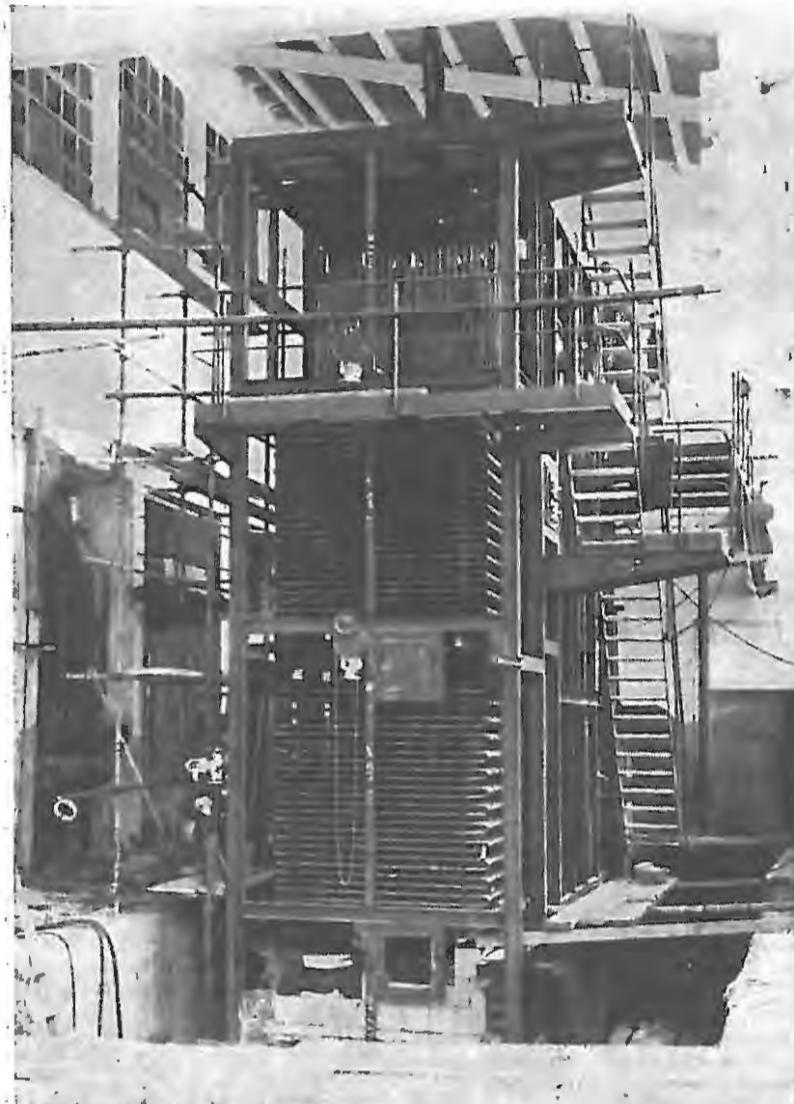

Sušilni kanal v TP Cerknica ob končni montaži

NOVI ENERGETSKI VIRI

Ni še dolgo tega, ko so na mestu parnega kotla WOLF v kotlovnici Tovarne pohištva Cerknica peli kompresorji in se raztreškavale mine. Potrebno je bilo postaviti nove zahtevne temelje, ki bodo zdržali težo novega 42-atmosferskega parnega kotla firme STREICHER iz Zah. Nemčije. Samo še nekaj dni nas loči od dneva v oktobru, ko bodo začeli s poskusnim obratovanjem. Planer-

ji se tudi topot niso zmotili — kotel bo v oktobru dajal energijo, katero potrebujemo v začetku vsaj za ogrevanje. Osnovne značilnosti tega visoko sposobnega stroja so predvsem v možnosti, da prenese sunkovite obremenitve oziroma razbremenitve, kar je dnevni pojav v lesni industriji (primer: zaustavitev sušilnika na Iverki v hipu spremeni diagram porabe pare). Ta kotel se s svojo

42-atmosferski parni kotel Streicher iz Zah. Nemčije v gradnji

Nova ambulanta

Stopnja zdravstvenega varstva delavcev je merilo, po katerem se v mednarodnem svetu presoja naprednost in položaj delavskega razreda.

Medicina dela, kot imenujemo posebno vejo medicine, se je rodila v prvih obdobjih industrije, in sicer z nalogo, da pomaga pri težljivih poškodbah in obolenjih blažiti posledice nezdravih razmer v tovarnah. Med prvimi zdravniki v industriji dobimo predvsem tiste, ki se ukvarjajo pretežno s prvo pomočjo in reševanjem poškodovanih delavcev.

Razvoj industrije je povzročil nove, prej še neznane poklicne bolezni in zastrupljenja. Zaradi nagle industrializacije pa je potrebno na vseh področjih skrbeti za zdravstveno varstvo delavcev, kajti vemo, da le zdravi delavci lahko dosegajo visoko produktivnost in s tem visok življenski standard.

Posledice bolezni so vsestranske, ne samo telesne in duševne, ampak tudi ekonomske in socijalne. Človekovo zdravje postane problem šele takrat, ko ga izgubi. Naše delo se mora razvijati predvsem v ohranjanju in utrjevanju zdravja, kar je vsekakor cenejše in uspenejše, kot pa zdravljenje. Dojeti moramo, da se učinkovito preventivno delo resnično zdi v nekem trenutku na viden za izguba vloženih sredstev, ki se ji prav radi izognemo. V

resnici pa so v preventivno delo vložena sredstva tista, ki se bogato obrestujejo z manjšim številom bolnikov, delovnih invalidov in boljšim zdravstvenim stanjem. S tem zmanjšujemo potrebe po najdražji obliki, to je po varstvu v bolnišnicah.

Kompleksno zdravstveno varstvo delavcev lahko izvaja samo obratna ambulanta, ki opravlja nešteviljivo preventivno in kurativno delo. Prav zato se je tudi naše podjetje odločilo, da organizira svojo zdravstveno enoto. Obratna ambulanta bo, poleg zdravljenja delavcev, ugotavljala tudi vse tiste pogoje, ki vplivajo na njihovo zdravstveno stanje. V delo bo zajeto tudi proučevanje nezgod, delovnega okolja, higienske ureditve, skrbi za pravilno zaposlitev, ukvarjanje s socialno problematiko zaposlenih, organiziranje tečajev prve pomoči, skrbi za zdravstveno ozgojitev delavcev. Posebno varstvo bo posvečeno ženam, nosečnicam, invalidom in mladoletnikom. Tudi nadzor nad prehrano bo delo obratne ambulante, zlasti še zato, ker od pravilne prehrane delavcev bistveno zavisi storilnost.

Obratna ambulanta bo začela s svojim delom 1. oktobra v Zdravstvenem domu Cerknica z delovnim časom od 8. do 16. ure. Z dograditvijo prostorov pa bo pričela z delom v prostorih Bresta.

M. Mekina

avtomatiko prilagaja tem karakteristikam.

Veliki izkoristki izgorevanja lesnih odpadkov, dolga življenska doba kotla, boljša kombinacija kurjenja lesa in težkega olja (mazut), večja zanesljivost obratovanja, boljši pregled in lažje popravilo, in kot zadnje — cena kotla; vse to so prednosti tega novega vira energije.

Pogoji postavljanja novega kotla vsaj v začetku niso bili najboljši. Gradbeno so bili sicer pripravljeni temelji, treba je bilo napraviti novo streho. Težav okrog rušenja stare strehe in velikih betonskih nosilcev ni manjkal. Drug vrh drugega so delali tu zidarji, tam monterji. Sedaj, ko je kotlovnica pobeljena, ko kotel stoji, sedaj teh težav ni več. Tesno sodelovanje naših delavcev z nemškimi monterji je prav gotovo pripomoglo, da bo delo opravljeno kvalitetno in v predvidenih terminih. Vsi dosedanji preizkusi so pokazali, da je kvaliteta ocevja odlična.

Delo pa še ni končano. Nismo kotla postavili samo zaradi tehnološke pare in ogrevanja. Kapaciteta kotla z max. 12 t pare na uro, bo prvenstveno namenjena za pogon turbin za proizvodnjo električne energije (izpadi v javnem omrežju so na dnevem redu). Postavitev takih energetskih virov v lesni industriji narekuje ekonomika. Mesečno propade 800 m³ odpadkov lesa v Cerknici. Ti nastajajo tudi poleti, ko je poraba pare minimalna. Odpadke, namesto da jih odvajamo, bomo porabili za proizvodnjo električne energije. Tako bomo pokrivali 50 odstotkov vseh potreb na območju cerniških tovarn. Vzrok, da smo se odločili za turbine, je ta, da nam turbine omogočajo zanesljivo obratovanje, odstranitev problemov z oljem, ki se je pojavljalo pri parnem stroju v kotlovnih cevih itd.

Kot osnova pa nas je vodila tehnologija lesa, ki zahteva več različnih temperatur, katere je mogoče dobiti iz takega sistema turbin. Za novo leto bomo imeli bodo nadaljevali z montažo vodo-mehičnih naprav, ocevja med kotlom in turbinami, razdelilnih postaj in avtomatske regulacije.

V decembri se začne montaža turbin. Za Novo leto bomo imeli pokritih že 50 odstotkov potreb po energiji.

Vzopredno z gradnjo novega parnega kotla je napravljena tudi rekonstrukcija silosa za lesne odpadke.

D. Trošek

Pravnik odgovarja

Vprašanje: Ali je res, da član disciplinske komisije ne more biti klican na odgovornost zaradi kršitve delovne dolžnosti, dokler opravlja to funkcijo? Ce ni tako, kdo ga kliče na odgovornost?

ODGOVOR: Seveda je tudi član disciplinske komisije povsem enako odgovoren za svoje kršitve delovnih dolžnosti, kot ostali člani delovne skupnosti. Moralno je njegova odgovornost še večja. Postopek za obravnavanje kršitev delovnih dolžnosti, ki jih store člani disciplinskih komisij, je enak kot za ostale kršil-

ce. Namesto člana, katerega kršitev komisija obravnava, sodeluje v postopku njegov namestnik.

Vprašanje: Prenehalo mi je delovno razmerje zaradi ukinitve delovnega mesta: Koliko dni dopusta imam na razpolago za iskanje druge zaposlitve?

ODGOVOR: V smislu TZDR urejuje to vprašanje 99. člen pravilnika o urejanju delovnih razmerij. Delavec ima po tem členu za iskanje druge zaposlitve pravico do enega dneva dopusta vsakih deset dni. Te pravice pa nima, če preneha delati po lastni želji.

Z. Zubukovec

Ekonomска šola

V naslednjih številkah »Brestovga obzornika« bomo v nadaljevanjih obrazlagali pomen ekonomskih kategorij in ekonomskih izrazov ter ekonomskih pokazaljev. Cilj teh obrazložitev je, da se na preprost način prikaže delovanje in funkcija ekonomskih kategorij v celotnem gospodarstvu, še posebej pa v gospodarstvu podjetja. Smatramo, da bomo s tem omogočili slehernemu delavcu lažje tomačenje raznih podatkov in prikazov.

Prav tako želimo, da bi nam delavci iz obdelanih poglavij postavljali vprašanja, na katera bomo z veseljem odgovarjali.

I. PREDAVANJE

V I. predavanju bomo izhajali iz gospodarskega procesa, ker smatramo, da bo tak pristop od bistva k posameznim problemom omogočil slehernemu delavcu, da v grobem spozna gospodarjenje in ekonomsko kategorije.

Da bi lahko človek živel, mora delati in ustvarjati dobrine, s katerimi zadovoljuje svoje potrebe, ki izhajajo iz težnje po življenski ohranitvi in napredku.

Celotni gospodarski proces se sestoji iz štirih gospodarskih faz:

- proizvodnja,
- razdelitev,
- menjava,
- potrošnja.

— Proizvodnja je družbeni proces, kjer je delo posameznika vedno pogojeno s predhodnim delom drugih. Npr.: Posameznik, ki dela v pakirnem oddelku, dejansko nadaljuje delo delavcev iz predhodnega oddelka. Vsi skupaj pa so s svojim delom ustvarili predmet.

Da bi človek nemoteno delal, mora razpolagati z delovnimi sredstvi (stroji, orodja), ki so posredniki med človekom in predmeti dela (surovina, polproizvod,

zemlja, nedokončana proizvodnja in podobno). Delovna sredstva in predmeti dela se skupaj imenujejo sredstva proizvodnje. Človeka s svojimi izkušnjami in navadami ter delovna sredstva skupaj imenujemo producentske sile. To pomeni, da je potrebno delo človeka, ki bo na podlagi svojih izkušenj in delovnih navad z lastnim delom omogočil delo producentskih sredstev.

Tako se z delovanjem producentskih sredstev gledano s stališča družbe ustvarja družbeni bruto produkt, s stališča podjetja pa bruto produkt podjetja.

— Razdelitev je faza gospodarskega procesa, v kateri se producirani predmet razdeli po posameznim uporabnikom v skladu s sistemom razdelitve, ki je pogojen s stopnjo materialnega razvoja družbe (v socializmu po prispevkih posameznika — produktivnost iz splošnih družbenih potreb, medtem ko se bo v bodočem komunističnem sistemu razdelitev družbenega bruto produkta izvršila po potrebah posameznika). V kapitalizmu se razdelitev izvrši po kriteriju lastništva, kjer kapitalisti kot lastniki preberajo glavnico produkta. Le socialistični in bodoči komunistični način razdelitve je neizkorisčevalski način razdelitve.

— Menjava je faza gospodarskega procesa, pri katerem se preko delovanja tega povežejo lastniki blaga in storitev. Na primer: Delavec je za udeležbo v produkciji v fazi razdelitve dobil svoj osebni dohodek, ki predstavlja njegov delež v doseženem produktu. Osebni dohodek se izplača delavcu (ker ni mogoče na delavce razdeliti produkt, recimo pohištvo), ki na trgu menjajo denar za blago (kruh, živila, oblačila).

Nadaljevanje na 5. strani

Strojni oddelki tovarne pohištva v Cerknici po rekonstrukciji

Dve leti Brestovega obzornika

Pred nami je 24. številka Brestovega obzornika. To pomeni, da praznuje naše glasilo majhen jubilej — drugo obletnico rednega izhajanja.

Na videz je morda število ne-pomembno, vendar v uredništvu vemo, da je potrebno za izid številke približno 60 tipkanih strani teksta, 12 slik, dvoje sklicanj uredniškega odbora, slovenske korekture, stavljene časopisa v tiskarni in še in še drobnih stvari, ki so potrebne, da zadnjega v mesecu prejmete Brestov obzornik. Naklada Obzornika je 1700 izvodov. Poleg Brestovih delavcev ga prejmejo tudi upokojeni Brestovci, 50 izvodov pa pošiljamo zunanjim »naročnikom«, to so zlasti občinski funkcionarji in novinarji večjih časopisnih podjetij.

V dveh letih izdajanja časopisa smo skušali informirati kolektiv o najaktualnejši problematiki poslovanja podjetja, problematiki, ki se dogaja na področju občine, pa se neposredno nanasa na naš kolektiv, včasih pa tudi o širših družbenih aktualnostih. Lahko rečemo, da ni številke, ki ne bi kritično posegala na dogajanje v podjetju pa tudi izven njega. To pa je tudi poanta časopisa, ki želi vključiti najširši krog proizvajalcev v ustvarjalno razmišljjanje na vseh področjih dela v podjetju. Kako smo v tem prizadevali uspeli, boste sami najbolje ocenili. Povsem na dlani je, da smo dosegli vsaj dvoje:

— kolektivu smo z informiranjem približali dogajanje v celiem podjetju, kar je pomembno zlasti pri naši organizaciji podjetja, oziroma samostojnosti poslovnih enot,

— dosegli smo, da je postal časopis ustaljena mesečna oblika informiranja.

Morda se je zdele na začetku izhajanja, da gre pri vsej stvari bolj za entuziazem posameznikov, ki bo slej ko prej privadel glasilo pred problem izhajanja, vendar danes lahko rečem, da temu ni tako. Dveletne izkušnje so pokazale, da je led prebit in da izhajanje Obzornika ni več odvisno od sodelovanja ali nesodelovanja posameznikov. To ugotovitev nam lahko podkrepi tudi podatek, da je de pretekle številke pisalo v Brestov obzornik 94 sodelavcev. To pa pomeni, da smo si hkrati zagotovili tudi pestrost vsebine.

Klub vsemu pa ne gre prezreti sodelovanja posameznikov, zlasti tistih, ki so se s številnimi prispevki še posebej angažirali, da je časopis izhajal. Naj naštejem samo pet sodelavcev, ki so napisali največ prispevkov: Dušan Trošek, Tone Kebe, Franc Tavželj, Jože Klančar in Brane Mišič. Posebej velja omeniti, da sodelovanje pri Brestovem obzorniku doslej ni bilo honorirano. Zato tembolj zaslužijo priznanje vsi sodelavci, ki so se čutili dolžni vsak s svojega področja informirati kolektiv.

Vsem naštetim in nenaštetim sodelavcem se ob skromnem jubileju toplo zahvaljujem za sodelovanje, za katerega upam, da bo plodno tudi v prihodnje. Se posebej moram pohvaliti prizadetnost zunanjih sodelavcev, ki so s svojimi prispevki prispomogli k vsebinski popestritvi glasila. Hkrati pa vabim k sodelovanju nove sodelavce, da bomo s širšim sodelovanjem dosegli novo kvaliteto našega glasila.

Urednik

Naš sodelavec Šubic v pogovoru s predsednikom KS Cerknica tovarišem Hrblanom

Delo in problemi krajevne skupnosti

Tovariš Andreja Hrblana sem našel pri njegovem vsakdanjem delu in ga poprosil za nekaj besed o delu in življenju Krajevne skupnosti v Cerknici.

Tov. Hrblan, koliko časa ste predsednik te organizacije?

— Dve leti.

Kako se počutite kot njen predsednik?

— S svetom krajevne skupnosti ter s člani sem zelo zadovoljen, ker so aktivni, nisem pa zadovoljen, ker ne morem izpolniti vseh načrtov.

Imate velike želje v zvezi s to dejavnostjo?

— Moje želje so zelo velike in so del programa za štiri leta naprej.

Kako se izpolnjuje program dela krajevne skupnosti?

— Začeli smo rekonstruirati vodovod od Bavdka do Meleta. Te cevi napajajo Dolenjsko vas, Dolenjsko jezero ter Peščenek s cevjo 125 mm. Te bomo povečali od 120 na 260 mm. Uredili bomo kanalizacijo v Dolnem jezeru, uredili most v Dolnem vasi, elektrificirali naselje Slivnico, prekrili kulturni dom, uredili krajevne poti in asfaltirali cesto od Bavdka do Meleta.

Imate dovolj finančnih sredstev za izpolnitve vašega načrta?

— Za vsa ta dela je finančnih sredstev premalo. Pohvaliti je treba kombinat BREST, Gradišče v Cerknici in še nekaj malih podjetij, ki so z razumevanjem odstopila del sredstev za uresničitev

programa. Nikakor pa ne morem razumeti posameznih organizacij, ki nočejo prispevati sredstev.

Zato smo morali najeti kratkoročni kredit okrog 20 milijonov starih dinarjev.

Ali boste izpolnili letošnji načrt vašega dela?

— Gotovo bomo izpolnili vse, kar je v načrtu, seveda če bo vreme naklonjeno.

Kako gospodarske organizacije gledajo na vaše delo?

— Mislim, da gledajo gospodarske organizacije na delo krajevne skupnosti dokaj dobro, saj je le-ta opustila drobnjakarstvo in se začela zanimati za svoje komunalne ureditve.

Kako pa gledajo občani na vaše doseganje delo?

— Moram reči, da je v našem območju življenjski standard precej visok. Zato so seveda tudi večje potrebe. Jasno je, da nas občani zvečine podpirajo, so pa tudi taki, ki ničesar ne prispevajo. Od nas pa seveda zahtevajo vse mogoče stvari.

Slišal sem, da vam je Gozdno gospodarstvo zaplenilo nekakšen les. Kaj je v tem resničnega?

— Nekdanji trški odbor Cerknica je upravljal z gmajno, sedaj SLP-2, ki je last upraviteljev oziroma SOB Cerknica. Hoteli smo prekriti kinodvorano v Cerknici, ki ji je prepotrebno ostrešje, za to pa smo rabili les. S privoljenjem občinskih organov smo posekali les na gmajni, seveda pošteno. Toda Gozdno gospodarstvo nam ga je zaplenilo in nas prijavilo javnemu tožilstvu. Mislim, da to ni pravilno, saj lastništvo ni pravno urejeno. Komu je potrebno preganjanje in zaviranje obnovne kulturnega doma in mostu v Dolenji vasi?

Kaj menite o prispevku za mestno zemljišče?

— Prispevek za mestno zemljišče je v Cerknici nekaj novega. Doslej so ga pobirali samo v mestih in večjih naseljih, kjer imajo urbanistični načrt. Da bo jasno vsem, pripominjam, da se plačuje zemljiški prispevek na stanovanjsko površino in poslovne prostore, nikakor pa ne, kakor mislimo posamezniki, na kvadratni meter zemljišča.

Zakaj nekateri občani tega ne plačujejo?

— Že prej sem poudaril, da nekateri občani tega ne razumejo. Zato se tudi temu upirajo in s tem zavirajo razvoj Cerknice. Zavedati se je treba, da krajevna skupnost skrbi za razsvetljavo in snago, ki je sedaj nemogoča.

Kaj boste napravili s tistimi občani, ki tega ne plačujejo?

— Po občinskem odloku je dal občinski organ vse tiste, ki niso plačali, v izterjavo občinskemu pravobranilstvu, ta pa bo sprožil izterjatev prek rednega sodišča.

Kako naj bi po vašem mnenju krajevna skupnost živel in dela v prihodnji?

— Krajevna skupnost bo lahko v prihodnje še bolje delovala, ker se bližajo volitve članov sveta krajevne skupnosti. Zato mora-

mo ob izbiri kandidatov dobro premisliti. To ob osnova za prihodnje delo — ob sodelovanju vseh občanov in gospodarskih organizacij — za izpolnitve širšega načrta.

S čim se ukvarjate v prostem času?

— Dovolj me zamolio različni sestanki, nato pa delam okrog svogega doma.

Imate kakšen poseben konjiček, ki vam je pri srcu?

— Moj konjiček sta polharstvo in seveda zeleno bratovščina. Letos želim upleniti kapitalno trofejo.

Valentin Šubic

Asfaltirana cesta v Loško dolino

Na veliko veselje občanov cerkiške občine in še posebej prebivalcev Loške doline je bila konec avgusta odprta nova asfaltirana cesta med Planino in Podgoro.

Slavnostna kolona, v njej je bilo več kot 30 avtomobilov, je odpeljala po novi cesti od Bloške police do Loža. Tam je podpredsednik občinske skupščine Cerknica tovariš Marko Žnidaršič ob zvokih godbe na pihala slavnostno odpril novo cesto.

Marko Žnidaršič je v svojem govoru poudaril velik pomen nove ceste za gospodarski in turistični razvoj Loške doline, vse cerkiške občine ter Gorskega Kotora.

Z ureditvijo ceste preko Prezida in Čabra do Delnic in priključitvijo na cesto Zagreb-Reka bo turizmu odprta nova smer prek Cerkniškega polja, Loške doline in Gorskega Kotora na Plitvička jezera ali na Jadran. Z odcepom na Bloški polici pa je že sedaj najkrajša povezava med Notranjsko in Dolenjsko ter Dolenjsko in Slovenskim Primorjem.

Cesto, ki je odprla Cerkniškemu polju in Loški dolini okno v svet, je zgradilo Cestno podjetje Ljubljana, plačnika pa sta Skupščina občine Cerknica in Cestni sklad SRS. V celoti je izgradnja ceste stala približno pol milijarde novih dinarjev.

J. Truden

Ekonomска šola

Nadaljevanje s 4. strani
leko itd.). Tako se s pomočjo denarja dejansko izvrši menjava med delavci različnih panog.

— Potrošnja je zadnja faza gospodarskega procesa, ki je prav tako izhodišče proizvodnje, ker se določene dobrine (repromaterial, surovine) trošijo v samem proizvodnem procesu, rezultat te potrošnje pa so novi izdelki. Individualna potrošnja je potrošnja delavcev za živila, opremo, obleko itd. in je nujno potrebna za zagotovitev reprodukcije (obnavljanje) delne sile (delavec se mora hrani, obuvati, oblačiti itd., da bi bil sposoben za delo).

V fazi potrošnje se ne potroši celotni družbeni produkt (ravno tako kot delavec ne potroši celotne plače, ampak del prihrani za bodoče življenje), temveč se del proizvodnega bruto produkta potrošnja delavcev za živila, opremo, obleko itd. in je nujno potrebna za zagotovitev reprodukcije (obnavljanje) delne sile (delavec se mora hrani, obuvati, oblačiti itd., da bi bil sposoben za delo).

— Po občinskem odloku je dal občinski organ vse tiste, ki niso plačali, v izterjavo občinskemu pravobranilstvu, ta pa bo sprožil izterjatev prek rednega sodišča.

Kako naj bi po vašem mnenju krajevna skupnost živel in dela v prihodnji?

— Krajevna skupnost bo lahko v prihodnje še bolje delovala, ker se bližajo volitve članov sveta krajevne skupnosti. Zato mora-

Proizvodnja v avgustu

Vrednost proizvodnje v letosnjem avgustu je bila 945 milijonov starih din, kar je za 4% manj, kot je bilo določeno z mesečno dinamiko polletnega plana.

Proizvodnega načrta niso dosegli v Tovarni pohištva Martinjak in v Tovarni pohištva Cerknica. Da v teh poslovnih enotah niso izpolnili načrta, je posledica pospešenih del pri rekonstrukciji in modernizaciji proizvodnje, kar je oviral redno proizvodnjo oziroma povzročil slabšo izkoristenost razpoložljivega urnega fonda. V Tovarni pohištva Cerknica je redno proizvodnjo oviralo predvsem podaljševanje transportnih poti med oddelki, neuskajena proizvodnja polizdelkov med oddelki in izpadi električne energije. V Tovarni pohištva Martinjak je zatoje v proizvodnji povzročila rekonstrukcija v lakirnicu, ker je bilo treba izdelke površinsko popravljati.

V ostalih poslovnih enotah je proizvodnja tekla skladno s plansko dinamiko in nekoliko presegla planska predvidevanja.

T. Perovič

Moderna dnevna soba Y programa

mo ob izbiri kandidatov dobro premisliti. To ob osnova za prihodnje delo — ob sodelovanju vseh občanov in gospodarskih organizacij — za izpolnitve širšega načrta.

S čim se ukvarjate v prostem času?

— Dovolj me zamolio različni sestanki, nato pa delam okrog svogega doma.

Imate kakšen poseben konjiček, ki vam je pri srcu?

— Moj konjiček sta polharstvo in seveda zeleno bratovščina. Letos želim upleniti kapitalno trofejo.

B. Mišič

Novi načrti muzeja revolucije v Ložu

V nekdanji občinski hiši v svojevrstnem okolju sredi Loža je lepo urejen in bogat muzej ljudske revolucije. Razvil se je iz razstave, ki je bila prirejena v počastitev 40-letnice KPJ. Pobudnika za ustanovitev te edinstvene institucije pa sta bila domačina in borca Lojze Mlakar in Nino Strle.

Pred nedavnim sta svojo sodelovanje ponudili še občini Logatec in Vrhnik. Tako dobiva ta ustanova obvezje notranjskega muzeja. Po številu eksponatov za sedaj še vedno prednjači Loška dolina, oziroma naša občina, vendar se dokumenti še zbirajo in svet muzeja, ki vodi institucijo, teži k enakovremnem prikazu celotnega področja.

Pot skozi burno revolucionarno zgodovino Notranjske se začenja v muzeju z letom 1848, ko se tu prvič poraja socialistična misel. Bogato je dokumentiran zapis obdobja razvoja delavskega in kmečko-delavskega gibanja od 1918 do 1941. Poseben pano je namenjen udeležencem oktobra revolucije v Rusiji in njenim odgovorom pri nas. Že leta 1921 je bil v Ložu izvoljen za prvega komunističnega župana Franc Bravec iz Loža, ki še živi tam, le lučaj od muzeja. Ta zmaga revolucionarnih idej je trajala samo dan. Velikemu duhu slovenske kulture in socialistične misli Ivana Cankarja je odrejeno posebno mesto.

Sledimo gradivu: Tu je leto 1936 in 1938 z občinskim volitvami. To je obenem višek revolucionarnega gibanja pod Snežnikom med obema vojnami. Poseben prostor je namenjen španskim borcem, potem pa spet partijskim organizacijam na Notranjskem.

Najboljši po slikovnih materialih in drugi dokumentaciji je sededač obdeloval NOB, ki obdeluje okupacijo, začetek vstaje, narodnoosvobodilno gibanje na Notranjskem, napad na Lož in Bezljak, osvobojeno ozemlje 1942, partizanske enote do osvoboditve, razvoj ljudske oblasti na Notranjskem...

O delu in načrtih muzeja v Ložu mi je pripovedoval Tone Avsec, ki skrbi za strokovno plat dela pri muzeju. Čeprav amatersko, vendar z veliko voljo in vztrajnostjo peščica aktivistov že desetletje deluje na izpopolnitvi muzejskega gradiva. Tega se je ob priključitvi Vrhniku in Logatcu nabralo toliko, da bodo uredili še dve sobi v prvem nadstropju muzejske hiše. Gradivo so doslej prispevale krajevne organizacije ZZB NOV, Občinski odbor ZZB NOV, osnovne šole in posamezniki. Vsem tem se tudi preko našega glasila zahvaljujejo za pomoč in prisijo za nadaljnje sodelovanje. Muzej ljudske revolucije v Ložu je v celotnem obdobju svojega obstoja zbral 5000 dokumentov, polovica tega je slikovni material, ostalo pa so predmeti in drugi dokumenti. Obisk v muzeju je iz leta v leto boljši, med obiskovalci je največ šolskih mladih, organizacij Zveze borcev in drugih. Dobro obiskane so tudi razstave muzejskih ekspozicij, ki jih prirejajo ob srečanjih borcev. Tako so letos sodelovali v Sodražici in Logatcu. Te razstave so obenem vzpodbude ljudem, da oddajo muzeju razne zgodovinske dokumente, ki pridejo do prave veljave šele urejeni v določeni zbirki.

Vodstvo muzeja meni, da bo treba razmišljati o ustanovitvi po-

sebne študijske knjižnice. Gre za načrtno in študijsko obdelavo zgodovinskih obdobj in dogodkov. Že doslej so številni študentje obdelovali to problematiko za seminarske in diplomske naloge. Zbirati bodo začeli tudi gradivo povojne gradiv, nadalje bodo pripriavili posebno obdelavo žrtev fašističnega terorja po posameznih vaseh, še naprej bodo izpolnjevali gradivo o delovanju bele garde. Ob vsem tem se že poraja vprašanje bibliografije o Notranjski.

Tovariš Avsec meni, da bi bilo treba ob tako širokem programu razvoja razmišljati o šolanju lastnih kadrov, kar pa bo mogoče le ob večjih sredstvih, ki so potrebna tej dejavnosti. Obenem hoče vzpodbuditi vse, ki hranijo materialje z navedeno tematiko, da jih odstopijo muzeju. Še posebej pa vabi k sodelovanju študente in vso ostalo mladino.

F. Sterle

Del razstavnega prostora v muzeju ljudske revolucije v Ložu

Strelci se prebujajo

Kaže, da bo po triletnem zatisju strelstvo v Cerknici znova zaživello.

Na pobudo oddelka za narodno obrambo in Občinske konference SZDL je bil 3. septembra ustanovni občni zbor, na katerem so sklenili

— Ustanovili bodo občinski strelski odbor v Cerknici, ki bo zajel v svoje delo strelski družini v Cerknici in v Starem trgu.

— Predsednik in tajnik sta dolžna do 5. oktobra pripraviti vso dokumentacijo za registracijo na novo ustanovljenega odbora in strelskih družin.

Prav tako morata po vseh šolah in središčih izpeljati propagandno akcijo za razširitev tega sporta, ki mora tudi vzgajati

članstvo za morebitno narodno obrambo.

Sklenili so tudi, da bodo po pripravah, ki jih mislijo izpeljati do polovice oktobra, sklicali občni zbor, na katerem bodo izvolili vodilne organe strelske organizacije. Treba je priporavniti, da bo na novo ustanovljeni strelski odbor deloval v okviru Zveze telesne kulture v Cerknici.

S. Bogovčič

**SODELUJTE
IN DOPISUJTE
V BRESTOV
OBZORNIK!**

sebne študijske knjižnice. Gre za načrtno in študijsko obdelavo zgodovinskih obdobj in dogodkov. Že doslej so številni študentje obdelovali to problematiko za seminarske in diplomske naloge. Zbirati bodo začeli tudi gradivo povojne gradiv, nadalje bodo pripriavili posebno obdelavo žrtev fašističnega terorja po posameznih vaseh, še naprej bodo izpolnjevali gradivo o delovanju bele garde. Ob vsem tem se že poraja vprašanje bibliografije o Notranjski.

Tovariš Avsec meni, da bi bilo treba ob tako širokem programu razvoja razmišljati o šolanju lastnih kadrov, kar pa bo mogoče le ob večjih sredstvih, ki so potrebna tej dejavnosti. Obenem hoče vzpodbuditi vse, ki hranijo materialje z navedeno tematiko, da jih odstopijo muzeju. Še posebej pa vabi k sodelovanju študente in vso ostalo mladino.

F. Sterle

Otroško varstvo

Obseg sindikalnega dela vključuje med drugim tudi dejavnost v razvoju otroškega varstva, tako v osnovni organizaciji sindikata delovne organizacije, kakor tudi v vseh organih sindikata ožje in širše družbene skupnosti.

Poleg samoupravnih skupnosti otroškega varstva pa so dolžne skrbeti za razvoj otroškega varstva tudi skupščine družbeno-političnih skupnosti in delovne organizacije.

Namenska sredstva, ki se zbirajo za otroško varstvo (plačujejo jih delovne organizacije od osebnih dohodkov zaposlenih), se delijo na otroški dodelki in na neposredno otroško varstvo. Ker v ta namen plačuje gospodarstvo precejnja sredstva, si moramo prizadevati, da gospodarstva v takem položaju kot je, ne bomo mogli še dodatno obremenjevati. Zato mislim, da se bo morala republiška in občinska skupščina pogovarjati v bližnji jesenski sezoni glede obremenitve gospodarstva za prihodnje leto le o taki višini kot letošnje leto ali nižje.

Sredstva za otroško varstvo, ki jih plačujejo delovne organizacije od vseh zaposlenih znašajo 2,67% od neto osebnih dohodkov. Ta sredstva pa se delijo: 80% se odvaja republiški skupnosti otroškega varstva — sredstva so namenjena za otroški dodelki. 16% se odvaja občinski skupnosti otroškega varstva — sredstva so namenjena za neposredno otroško varstvo (vrtec) in 4% republiški skupnosti otroškega varstva za neposredno otroško varstvo.

Taka delitev pa je v veljavi šele dobro leto. Pred tem je občinska skupnost otroškega varstva prejemala le 4% teh sredstev. Ta zakonski ukrep ocenjujemo kot zelo pozitiven za razvoj neposrednega otroškega varstva v občini. Pristopilo se je k načrtнемu, programskemu dolgoročnemu razvoju otroškega varstva v občini. V Cerknici bo že v letošnjem letu povečana kapaciteta otroškega varstva, stavba se adaptira, urejeno bo centralno ogrevanje in drugo.

Prihodnje leto je v programu podobna ureditev zgradbe za varstvo otrok v Starem trgu, potem pa še na Rakeku.

Z dviganjem osebnih dohodkov zaposlenih, se zmanjšuje število upravičencev do otroškega dodatka. Mislimenja sem, da naj se perspektivno vlagajo več sredstev za neposredno otroško varstvo. (Cenzus za pridobivanje pravic do otroškega dodatka je 550.000 din dohodka na družinskega člena mesečno.)

Poleg tega, da želijo sindikati zbrati čim več sredstev za namene otroškega varstva ter za njihovo smotrno in racionalno delitev, moramo pridobivati tudi starše, da bodo razmišljali in se odločali za tako varstvo in vzgojo otrok. Saj relativno še zelo malo otrok koristi ta sredstva, ki jim jih ponuja družbena skupnost in vse dobrine, ki so jim s tem na razpolago.

J. Pakiz

OBVESTILO

VSEM VOZNIKOM
MOTORNIH VOZIL

Oddelek za splošne zadeve in občno upravo Skupščine občine Cerknica obvešča na podlagi 29. člena pravilnika o voznih dovoljenjih (Ur. list SFRJ, št. 30/67) in v zvezi s 16. členom tega pravilnika, da je bilo potrebeno voznikom motornih vozil voznika dovoljenja, katerim je veljavnost potekla pred 20. julijem 1967, podaljšati najkasneje do 20. julija 1969.

V zvezi s tem ugotavljamo, da je še precejšnje število voznikov motornih vozil, ki svojega voznika dovoljenja do navedenega roka niso podaljšali, in sicer zaradi tega, ker niso bili o tem temeljito seznanjeni.

Na podlagi navedenega je republiški sekretariat za notranje zadeve SR Slovenije zavzel stališče, da se izjemno podaljša voznika dovoljenje, da ne bo iz formalnih razlogov prišlo do velikega števila razveljavitev voznih dovoljenj po 16. členu pravilnika o voznih dovoljenjih.

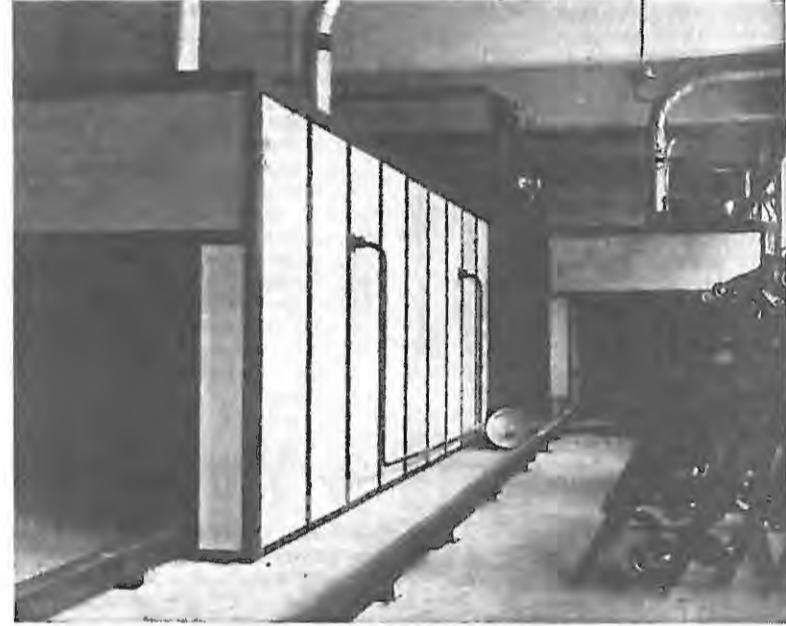
Občinski organ za splošne zadeve in občno upravo bo izjemoma podaljševal voznika dovoljenja, katerim je veljavnost potekla pred 20. julijem 1967 še do vključno 31. decembra 1969.

Voznike motornih in priklopnih vozil opozarjam, da z nepodaljšanjimi vozninskimi dovoljenji ni dovoljeno voziti motorna vozila v cestnem prometu in da voznih dovoljenj, katerih veljavnost je pretekla pred uveljavljivijo pravilnika o voznih dovoljenjih, po 31. decembru 1969 ne bo mogoče več podaljšati.

Taka vozniska dovoljenja bodo po tem datumu razveljavljena in črtna iz evidence voznih dovoljenj. Imetnik takega voznika dovoljenja bo lahko dobil novo voznisko dovoljenje po splošnih pogojih, ki so predpisani za izdajo voznika dovoljenja (ponovni vozniki izpit).

Obenem opozarjam lastnike in uporabnike motornih vozil, da svoja prometna dovoljenja (veljavnost registracije) redno podaljšujejo ali pa vozila, ki so nepopolna oziroma nimajo več veljavnega tehničnega pregleda, odjavijo od nadaljnje registracije in vrnejo evidenčne tablice.

Iz oddelka za splošne zadeve SOB Cerknica

Sušilni kanal v tovarni pohištva Martinjak

Prehodni pokal

SPET V VARSTVU PRI GASILCIH BRESTA

Na tretjem tekmovanju gasilcev podjetij »BREST«, »MARLES«, »MEBLO« in »STOL«, ki je bilo 20. septembra v Mariboru, so si naši gasilci spet priborili prehodni pokal Bresta, ki so ga izgubili lansko leto v Novi Gorici. Uspeh je še večji, če upoštevamo, da so bili prvi na tujem terenu pred kolektivom, ki je vroče želel videti zmago svojih tekmovalcev. Za uspeh, ki je plod dolgotrajnega dela, jim iskreno čestitamo.

Tekmovanje se je pričelo ob 8. uri pred poslopjem upravne zgradbe podjetja Marles v Mariboru. Obsegalo je tri tekmovalne discipline: vajo v hitrem oblačenju gasilske obleke in na devanju potrebne gasilske opreme, razvijanje in sklapljanje gasilskih cevi v dolžino 105 m in trodeleni gasilski napad s kasnejšo zamenjanjem prve tlačne cevi in podaljšanjem obeh napadnih krakov še za 15 m. Tekmovanje so vodili sodniki iz Ljubljane in Maribora. Pazili so zlasti na čas izvajanja posameznih vaj in na napake tekmovalcev. Vsaka izgubljena sekunda je pomenila kazensko točko, napaka pa celo od 5 do 20 točk.

Vrstni red nastopajočih ekip so določili z žrebom. Pri tem poveljnik ekipe iz Bresta Tone Urbas ni imel srečne roke. Izvlekel je številko ena. To je pomnilo nastopati vedno prvi, kar ni prijetno, saj se tako ni mogoče ravnati po rezultatih dru-

gih ekip. Vendar to tekmovalci ni motilo. Po prvi vaji so bili drugi; boljši so bili samo tekmovalci iz Marlesa. Vrstni red prvih dveh pa se je zaobrnjal že po drugi vaji ter je tak ostal tudi na koncu tekmovanja.

Podrobnejši rezultati so razvidni iz naslednje razpredelnice:

Kazenske točke

1. »Brest, Cerknica	263
2. »Marles«, Maribor	269
3. »Meblo«, Nova Gorica	329
4. »Stol«, Kamnik	330

Po tekmovanju so poklicni gasilci gasilci iz Maribora pokazali načine gašenja požara na enem izmed tovarniških objektov ter obrambo drugih. Demonstraciji je sledil slovenski del prireditev z gasilsko parado, pozdravnimi govorji, izročitvijo in razvijanjem gasilskega praporja, objavo rezultatov tekmovanja in podelitev priznanj. Za doseženo prvo mesto so Brestovi gasilci dobili prehodni pokal tekmovanja, pokal podjetja Marles in spominsko plaketo.

Uspeh naših tekmovalcev je nedvomno razveseljiv. Vedeti pa je treba, da tudi zadnje mesto ni neuspeh. Več kot rezultati, dosegjeni na tekmovanju, je vredno prijateljsko zbljajevanje gasilcev štirih velikih slovenskih tovarn pohištva ter izmenjava izkušenj pri čuvanju pridobitev in eksistence svojih delovnih kolективov.

V. Žnidaršič

Lani vroči Orient - letos Skandinavija

(Nadaljevanje)

Cariniki na nemško-danski meji pri Flensburgu nam niso delali nikakršnih težav, čeprav niso skrivali začudenja ob pogledu na avto jugoslovanske registracije. Kot turisti smo Jugoslovani v skandinavskih deželah sila redki. Takoj nam je bilo jasno, zakaj. Draginjo sreča na vsakem koraku. Strokovna in laična literatura vesta povedati, da je Danska močno razvita kmetijska država in skladno s tem smo se nadejali, da bomo poceni jedli. Vendar smo že takoj za mejo v čisto navadni danski zajtrkovalnici plačali za čašo mleka (2 decilitra) okrogli dve danski kroni, kar znese 3,30 novih dinarjev.

»Vse kaže, fantje, da bo treba pasove stisniti,« sem komentiral prvi stik z Danci.

»Nekaj gnilega je v tej deželi danski,« je hamletovsko zlobno pribil Frenk. Vendar si zaradi prehrane le nismo delali prevelikih skrbki, ker smo bili dobro začenjeni.

Najti brivca na Dansku, ki bi ti postrgal že kar velike kocine, ni tako preprosta stvar. Brivnice so sicer še kar pogoste, brivci v njih pa bolj poredki. Sreda je zanje dela prost dan, v četrtek do poldan sicer »cele« tri ure delajo v potu svojega obrazu, zato pa popoldan vsi po vrsti počivajo. Ko ga končno v petek, že močno poraščen, odkrijem, mi poleg bra-

de še krepko oguli žep z računom 15 D kron. Prosim, preračunajte, 1 D krona je 1,66 N din.

Pokrajina okrog nas ni tako ravna kot bi si človek mislil, če pogleda na zemljovid Danske, ki ima najvišji vrh 147 m visok. Lepo ceste po rahlo valovitem svetu prečkajo številne, vzorno obdelane danske kmetije, poleg obvezno poteka kolesarska steza na obeh straneh ceste. Dancu je namreč dvokolo priljubljeno prometno in rekreacijsko sredstvo. Mladina z nahrbtniki navdušeno kolesari križem kražem po deželi, povsem varna pred gostim avtomobilskim prometom. Danske vase so snažne, lično urejene. Vsaka pritlična, večidel enodružinska hišica ima vrtiček z negovanom angleško travo, kjer v senci dreves ali senčnikov posedajo Danci v sončnem popoldnevu. Obvezen in že kar vprašanje časti je drog z nacionalno zastavo ob vsaki danski hiši. Na ta simbol nacionalne pripadnosti so Danci zelo ponosni in ga lahko vidiš kjer koli in kadarkoli.

Prehod iz celinske na otoško Dansko čez slikoviti Mali Belt je lepo doživetje. Okrog 1200 m dolgi železni most nad morskim prelivom, pod katerim plujejo ladje v obe smeri, lepo dopoljuje živahnno razgibano, mestoma pogozdeno obalno pokrajino. Strelijaj odtod gradijo Danci še drugi gigantski most zaradi vse bolj go-

stege prometa, da bi neovirano povezali kontinentalno in otoško Dansko.

Čez širši Veliki Belt pa nas prepelje trajekt. Tu je priložnost za počitek, razgled, sončenje na gornji palubi, pa tudi za nakup hrane, pijače in cigaret, ker je vse bolj poceni. Galebi, navajeni na radodarnost številnih turistov, posedajo med njimi in jedo kar iz roke. Vožnja traja polno uro. Zanimivo je, da prevoz računajo po dolžini avtomobila. Poleg tega pa upoštevajo še število oseb v njem, za kar smo odšeli približno 10 dinarskih tisočakov.

Kopenhagen je resnična, prava prestolnica kraljevine Danske, saj več kot četrtina Dancev živi tod. S svojo lego ob ožini Sund predstavlja naravni most iz Evrope v pravo Skandinavijo. To je место, ki se ponaša s številnimi kulturnimi spomeniki iz preteklosti. Vedno živahni city, mestno poslovno središče z bučno reklamo in obenj pritisnjene živopisane hiše, kot da bi bile vzete iz Andersenovih praljic. Čez dan so Danci resni, poslovni ljudje, pod večer pa se razposajeno vesele v pravljicnem Tivoliju, zabaviščnem parku sredi mesta, ki ponuja vsemogočo zabavo starim in mladim. Tivoli je ena izmed najbolj privlačnih turističnih točk v mestu. Ne videti živahnega utripa Tivolija, pomeni ne doživeti pravega vtaisa o mestu, pravijo njegevi meščani in kaže jim verjeti. Dolgonoga, vitka dekleta v super mini krilih, s svetlo poltjo in tipičnimi plavimi lasmi se smehlja in izzivalno sprehabajo po tivolskih stezicah. Zaljubljeni pari, vsem na očeh, posedajo po klopih in si izmenjujejo izraze nežnosti, ne da bi se kdorkoli ob tem spotikal. Le tujec, nevajen tega, se še rahlo čudi, po nekaj dneh pa je tudi zanj to že običajna stvar.

Obiskal sem občinskega komunalnega inšpektorja Franceta Koščaka, ki je pred mano razgrnil idejni načrt Cerknici za prihodnja desetletja. Osnovna značilnost tega načrta so ravne linije cest, ki bodo povezovale stanovanjske soseske, potem veliki objekti družbenega standarda itd. Kar težko je verjeti, da bo Cerknica v prihodnosti zares tak. Od zazidalnih načrtov, ki so napravljeni na osnovi idejnega urbanističnega načrta, je izdelan le zazidalni načrt za stanovanjsko sosesko Peščenk, pa še ta se bo delno spremenil. Na Peščenk bo moč zidati še 50 zasebnih stanovanjskih hiš.

Kamna gorica je pozidana. Močno bo le kakšna zapolnilna gradnja, saj potrebujejo kmetije nekaj več prostora.

Kaže, da se bo Cerknica močno širila proti Dolenji vasi. Po idejnem urbanističnem načrtu je tu predviden nekakšen večji oskrbovalni center. Zazidalnih načrtov za to področje še nimajo, izdeluje pa jih Ljubljanski urbanistični zavod.

Zaključena soseska stanovanjskihiš je tudi na cesti pod Slivnico, kjer ne predvidevajo nobenega novogradnje več.

In še nekaj praktičnih napotkov za zainteresirane.

Za gradnjo lastne stanovanjske hiše je potrebnih več dokumentov:

1. Pravica uporabe zemljišča, ki si jo pridobiš prek natečaja, ki ga razpiše upravni organ Skupščine občine Cerknica.

2. Mapna kopija — izdela jo Katastrski urad na Rakeku.

3. Soglasje Elektro-podjetja za priključek na javno električno omrežje — izda ga podjetje Elektro Ljubljana — PE okolica.

4. Soglasje za priključek na vodovodno omrežje, ki ga izdala Komunalno podjetje v Cerknici.

5. Sanitarno soglasje, ki ga izdala sanitarni inšpektor Skupščine občine Cerknica.

6. Lokacijsko dokumentacijo izdela Urbanistični zavod, projektni atelje v Ljubljani.

7. Na podlagi vseh teh dokumentov izdala občinski upravni organ, pristojen za gradbene zadave, gradbeno dovoljenje.

8. Zaključenje objekta opravi pooblaščena oseba. V Cerknici je Občinska skupščina pooblaštila Urbanistični zavod, projektni atelje Ljubljana, za zaključenje stanovanjskih objektov.

F. Sterle

mu pokazali že načeto steklenico

Friderikov grad na Dansku

O severnjaški seksualni svobodi je bilo že veliko napisanega. Knjige in revije s seksualno tematiko je mogoče dobiti v vsakem kiosku, trafički, drogeriji, vše posebej specializiranih trgovinah, ne da bi se Dancem to zdelo kaj posebnega. Tudi doraščajoči mladini je brez ovir na vpogled že v bogato založenih izložbah. Pornografija in ostala »gola« literatura je dokaj pomembna postavka v danskem izvozu.

Mimo Helsingöra in Helsingborga, kjer smo si ogledali utrjeni Hamletov grad, smo prisli do ožine, ki loči Dansko od Švedske. Po polnemu vožnji s trajektom nas je na švedski strani vzel v precep carinik. Zanimal ga je izključno alkohol. Dobesedno prevohal nam je vse, celo originalno zaprete posode za motorno olje smo morali odprieti, da bi ugotovili, kaj je notri. Njegovo obnašanje smo razumeli, ker smo vedeli, da na Švedskem še zdaj vlada delna prohibicija, ko še ne smejo vedno in povsod točiti alkoholnih pijač. Ko je že dejal, da je vse v redu, smo mu pokazali že načeto steklenico

slivovke, iz katere je prav rad potegnil. Ko smo mu ponudili še Brestove prospektje, smo se prijateljsko razšli. Da tudi Švedska ne bo prav poceni, smo se kmalu prepričali, ko smo za kilogram kruha odšeli skoraj 9,00 N din.

Mestna hiša v Kopenhagenu

Dobre volje smo jo po lepi cesti ob zahodni švedski obali ubirali proti Norveški, proti Oslu

(Se nadaljuje)
J. Lavrenčič

Kje bomo lahko še gradili v Cerknici?

Kdor se je odločil ali razmišlja o gradnji lastne stanovanjske hiše, mu ne bo odveč nekaj informacij v spodbudo ali pa morda v pomoč.

Obiskal sem občinskega komunalnega inšpektorja Franceta Koščaka, ki je pred mano razgrnil idejni načrt Cerknici za prihodnja desetletja. Osnovna značilnost tega načrta so ravne linije cest, ki bodo povezovale stanovanjske soseske, potem veliki objekti družbenega standarda itd. Kar težko je verjeti, da bo Cerknica v prihodnosti zares tak. Od zazidalnih načrtov, ki so napravljeni na osnovi idejnega urbanističnega načrta, je izdelan le zazidalni načrt za stanovanjsko sosesko Peščenk, pa še ta se bo delno spremenil. Na Peščenk bo moč zidati še 50 zasebnih stanovanjskih hiš.

Kamna gorica je pozidana. Močno bo le kakšna zapolnilna gradnja, saj potrebujejo kmetije nekaj več prostora.

Kaže, da se bo Cerknica močno širila proti Dolenji vasi. Po idejnem urbanističnem načrtu je tu predviden nekakšen večji oskrbovalni center. Zazidalnih načrtov za to področje še nimajo, izdeluje pa jih Ljubljanski urbanistični zavod.

Zaključena soseska stanovanjskihiš je tudi na cesti pod Slivnico, kjer ne predvidevajo nobenega novogradnje več.

In še nekaj praktičnih napotkov za zainteresirane.

Za gradnjo lastne stanovanjske hiše je potrebnih več dokumentov:

1. Pravica uporabe zemljišča, ki si jo pridobiš prek natečaja, ki ga razpiše upravni organ Skupščine občine Cerknica.

2. Mapna kopija — izdela jo Katastrski urad na Rakeku.

3. Soglasje Elektro-podjetja za priključek na javno električno omrežje — izda ga podjetje Elektro Ljubljana — PE okolica.

4. Soglasje za priključek na vodovodno omrežje, ki ga izdala Komunalno podjetje v Cerknici.

5. Sanitarno soglasje, ki ga izdala sanitarni inšpektor Skupščine občine Cerknica.

6. Lokacijsko dokumentacijo izdela Urbanistični zavod, projektni atelje v Ljubljani.

7. Na podlagi vseh teh dokumentov izdala občinski upravni organ, pristojen za gradbene zadave, gradbeno dovoljenje.

8. Zaključenje objekta opravi pooblaščena oseba. V Cerknici je Občinska skupščina pooblaštila Urbanistični zavod, projektni atelje Ljubljana, za zaključenje stanovanjskih objektov.

F. Sterle

Nove cene v restavraciji

V delavski restavraciji Brest že dalj časa ugotavljajo, da imajo izgubo pri prehrani. To izgubo so krili iz dohodka od prodanih pičač. Glede na to, da se je v zadnjem času zelo povečalo število tujih in domačih abonentov, so na zadnji seji upravnega odbora sklenili zvišati ceno kosila za tuge goste od 600 na 750 din, malice pa na 350 din. Kosilo za domače goste se bo nekoliko povečalo, in sicer na 550 din. K temu jih je prisilila naslednja ugotovitev:

V prvem polletju letos je bila ugotovljena izguba na prehrani v TP Cerknica 10.000 N din, v TP Martinjak 5600 N din in TLI Stari trg 9,20 N din, kljub temu, da je obračunska cena toplega obroka različna. V Cerknici je 2,70 N din, v TP Martinjak 2,90 N din in TLI Stari trg 3,10 N din. Poslovne enote ravno tako različno regresirajo topli obrok. V TP Cerknica delavec plača 1,30, v TP Martinjak 1,20, v TLI Stari trg pa 1,30 N din. Glede na to, da dosedanjih razlik, ki nastajajo pri topnih obrokih, ni več možno kriti iz dobička od prodaje pičač, so določili novo obračunska ceno v višini 3,20 N din, s tem da poslovne enote uskladijo razliko, katero naj bi plačala posameznik in poslovna enota.

Nujnost povišanja cen so utemeljevali še s tem, da so cene živil porasle v poprečju za 22 %. Razpravljali so še o potrebi nabave osnovnih sredstev, ker so dosedanja zastarela, in usklajevanje osebnih dohodkov zaposlenih v Delavski restavraciji z zaposlenimi v ostalih poslovnih enotah.

Pripomniti je, da so člani upravnega odbora delavske restavracije že večkrat sprožili vprašanje statusa te poslovne enote.

S. Bogovčič

Stanovanja so dobili

Na zadnji seji upravnega odbora podjetja so na osnovi predloga komisije za stanovanjska vprašanja opravili naslednjo razdelitev prostih stanovanj članom kolektiva: dvosobno Kovačičeve stanovanje dobi Markup Helena, dvosobno Vidovičeve stanovanje so dodelili Jerneju Repovšu. V stanovanje Marjana Kovača pa se vseli Franc Štrukelj. Stefan Gašper se bo vselil v trosobno stanovanje, v bloku nad blagovnico, ko se bo izselil Miro Horvat. V sedanje Gašperjevo stanovanje pa se vseli z družino Julka Čepin. Ivan Zurga iz Tovarne pohištva Martinjak je dobil dvosobno stanovanje v bloku »A«, ko se bo izselil Jakopin.

Trosobno stanovanje v bloku »C« je dobil Stefan Kralj, dvosobno stanovanje nad blagovnico pa Rudi Kaniški.

Stanovanja v samskem domu Cerknica in Martinjak so dodelili: Eli Zorč, Stanetu Jakopinu, Karlu Zemliču, Jožetu Jadriču, Janku Dolesu, Ireni Kovač in Veri Mivec.

Vse ostale prošnje za stanovanje in za zamjenjavo so obdržali v evidenci in jih bo komisija za stanovanjska vprašanja reševala takrat, ko bodo ponovno na razpolago prosta stanovanja.

S. Bogovčič

Pa še to...

V zadnjem številki našega glasila je bilo pod naslovom »Ozimnica in okoli njez med drugim objavljeno tudi sporočilo, da bodo poslovne enote do 15. septembra zbrale naročnike za ozimnico in naročnine dostavile delavski restavraciji. Glede na to, da je rok prijav že minil, naročil pa poslovne enote — razen SKS — še niso poslale, so v delavski restavraciji prepričani, da se bodo to jen tega neprizetnega dela znebili.

S. Bogovčič

Tudi če ojezeritev ne uspe, bo voda ostala

Prvo močnejše jesensko deževje je ponovno prelio ravan Cerknškega jezera. Če bo obnovljeni jez vzdržal pritisk vode, potem bo del jezera v Rešetu dalj časa ostal pod vodo, ne glede na to, kako se bo v

Iščemo šahovske talente

Na prve štiri naloge, objavljene v prejšnji številki Obzornika, smo prejeli 35 rešitev. Razveseljivo je, da so bile vse pravilne. Vsak reševalec je tako dosegel po osem točk. Tokrat bo najuspešnejšim na voljo nadaljnih 15 točk, do konca tekmovanja pa še okrog 50. Tako imajo celo tisti, ki se bodo šele sedaj vključili v tekmovanje, možnosti, da se potegujejo za nagrade.

Danes nadaljujemo z elementarnimi dvopoteznimi (št. 5–8), začenjamamo pa tudi že z dvema lažjima kombinacijskima kompozicijama (št. 9 in 10). Prva je zelo enostavna, zahteva pa veliko pazljivosti in natančnosti pri iskanju vseh možnih rešitev (teh je veliko!), druga pa veliko drznosti za realizacijo zahtevanega cilja (pat pozicija). Upam, da boste tudi to oviro uspešno preskočili, ob

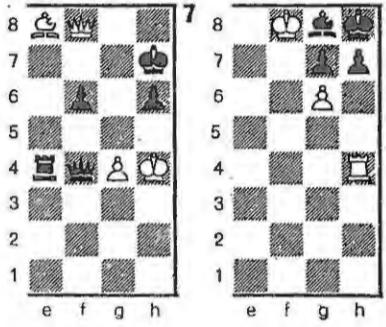
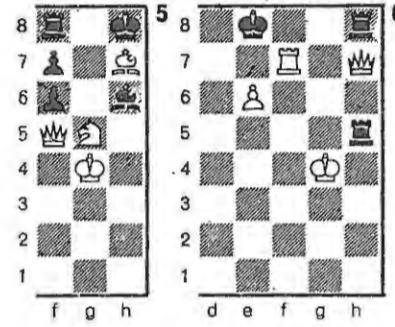
reševanju pa vam želimo mnogo zadovoljstva — predvsem pa uspeha.

št. 5 — 2 točki
Belgi: Kg4, Df5, Lh7, Sg5
Črni: Kh8, Tf8, Lh6, f7,
f6
mat v 2. potezi

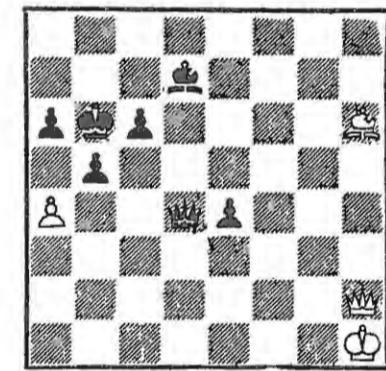
št. 6 — 2 točki
Belgi: Kg4, Df8, Tf7, e6
Črni: Ke8, Th5, Th8
mat v 2. potezi

št. 7 — 2 točki
Belgi: Kh4, Df8, Le8, g6
Črni: Kh7, Df4, Te4, f6,
h6
mat v 2. potezi

št. 8 — 2 točki
Belgi: Kf8, Th4, g6
Črni: Kh8, Lg8, g7, h7
mat v 2. potezi

št. 9 — 3 točke
Belgi: Kg6, Dc5, Tb2, Tg5,
Lal, Ld5, Sf4, Sf5, a7,
d3, d7, f7, g3, h7
Črni: Ke5, Le8, Sb8
Koliko različnih matov v eni potezi je mogoče dati v tej poziciji?
(Odgovorite samo s številko, npr.: 6, 28 itd.)

PRAVILNE REŠITVE PROBLEMOV IZ PREJŠNJE STEVILKE OBZORNIKA:

Problem št. 1
1. Sg6+, hg6: 2. Th4 mat

Problem št. 2
1. Td8+, Sd8: (... , Sf8)
2. g7 mat

Problem št. 3
1. Dh6+, Kg8
2. Dg7: mat

Problem št. 4
1. Sf6+, gf6:
2. Lf5 mat.

I. Štefan

Tekmovanje balinarjev

Sindikalna organizacija »Jelovica« iz Škofje Loke je 29. septembra organizirala prvenstveno tekmovanje v balinanju podjetij lesne industrije. Na tekmovanje so povabili Marles — Maribor, Novoles — Novo mesto, Lesonit — Ilirska Bistrica, Stol — Kamnik, Meblo — Nova Gorica, Lipo — Ajdovščina in balinarje našega kolketa.

Povabilo so se odzvali člani naše ekipe, Lesonita in Lipe iz Ajdovščine.

Našo ekipo so sestavljali: Šajn Anton, Ardalič Božo, Maček Božo, Kebe Alojz in kot rezervni član Hribljan Miro. Dekleva Ludvika pa so vključili v sodniški zbor. V dopoldanskem prvem krogu je naša ekipa dobro zaigrala in se plasirala na prvo mesto.

Popoldne so zaigrali drugič, toda tokrat jim sreča ni bila naklonjena in so si z ekipo Jelovice delili drugo mesto z enakim številom točk. Ekipa »Lesonita« pa je osvojila prvo mesto. Člani naše ekipe so pohvalili organizacijo tekmovanja. Glavni vzrok, da so dosegli slabše rezultate je ta, ker

niso bili seznanjeni z novimi pravili. Nameravajo se udeležiti republiškega tekmovanja, kar pa zahteva vztrajni trening. Želijo, da jim priskoči na pomoč sindikat in podjetje, da bi si zgradili boljše igrišče na starem prostoru za kegljiščem.

Š. Bogovčič

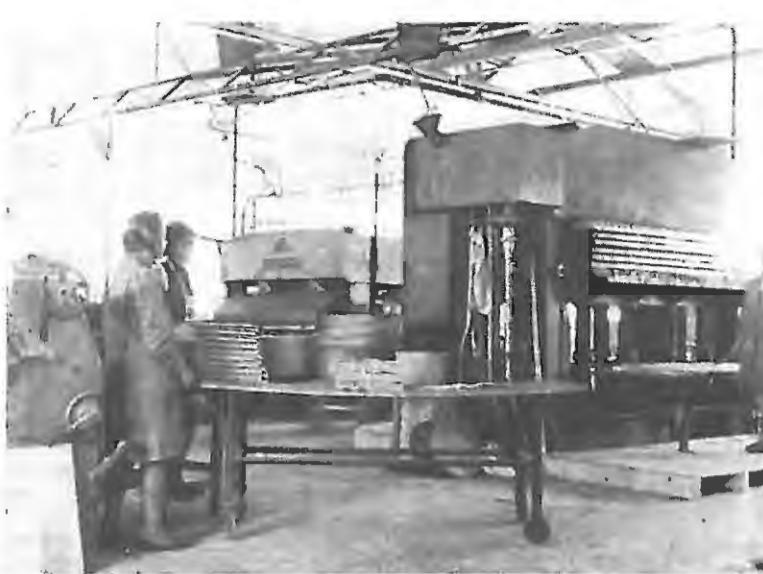
ALI VESTE

— da medved po okolici Lipsejja dela pravcato škodo v sadovnjakih in na posevkib? Pred kratkim je blizu vasi polomil veje na slivah in na več njivah pomendral peso in koruzo. Kmetje menijo, da se medved baje manjše zato, ker mu je slabo pogrnjena miza na mrhovišču.

—

— da so predvideni za rekonstrukcijo centralne kurjave v samskem domu Cerknica kar okoli 4 milijoni S din?

Stanovalci se sprašujejo, kdaj bo postavljena nova centralna kurjava. Stari kotel je izključen, o novem pa še ni ne duha ne sluha, čeprav že zima trka na vrata.

Delo pri stiskalnici v TP Cerknica

Fazani tudi v naših lovskih revirjih

Na področju Lovske skupnosti Notranjske se je pet lovskih družin odločilo, da nabavi fazane z namenom, da se vzgojijo in obdržijo na našem področju. Nabavili so 750 fazanov iz vzhajališča Belintci v Prekmurju, starih okrog 10 tednov. Fazane so nabavile lovski družine: Cerknica 200 kosov, Grašovca 200 kosov, Begunje 200 kosov, Otok 100 kosov in Cajnarje 50 kosov. Poleg fazanov je v letosnjem letu kupila Lovska družina Cerknica tudi več parov odraslih jerebic.

Fazane so spustile v lovišča posamezne družine različno, nekatere v pripravljene ogarde, zaščitene pred njenimi sovražniki, nekatere družine pa so jih spustile prosto v naravo. Vse družine imajo več ali manj pripravljena krmilšča in napravljene remize za preizvajanje.

Vzreja mladičev v vzhajališču je bila umetna, zato srečanje s prostostjo v naravi daleč proč od njene vzreje, pomeni precejšnjo nevarnost, da se šibkejši fazani ne bodo znašli v novem okolju in bili plen sovražnikov kot so npr. kragulji in lisice. Prilaganje novim naravnim pogojem traja približno 20 do 30 dni. Zato je po-

trebno, da jih v tem času krmimo in po možnosti zavarujemo pred njenimi sovražniki. V naravi se hrano z žitaricami, koruzo in raznimi semenji. Prav radi obira jo po krompirju tudi ličinke kolodradkega hrošča. Čez dan, ko iščejo hrano, se zadržujejo po polju, prenočujejo pa v gostem grmovju ob njivah in ob robu gozda na drevju.

Osnovni namen nakupa fazanov je vsekakor popestritev lova na področju Cerkniškega jezera. Pridobitev bo nedvomno velika v lovnom turizmu. Ker bo lov na fazane vzporeden z lovom na rabe in ostale jezerske ptice, moramo pridobiti več tujih lovcev, predvsem Italijanov za tovrsten lov.

Lov na fazane se sicer prične s 1. septembrom, vendar po dogovoru med družinami bo dovoljen še s 1. oktobrom. Samim družinam je prepričeno odločanje o načinu lova, ali naj bo skupni na brakadah ali posamični, ali s psi ali brez njih. Vsekakor bo lov bolj zanimiv posebno za mlajše love, ki si želijo več strelenja, da se »nastrelijo«, kot temu pravijo lovci.

T. Zigmund

CERKNICA je dobila nogometni klub

Po dolgih letih nogometnega zatišja so cerknški mladinci pod vodstvom Braneta Kebeta znova ustanovili nogometni klub.

Na ustanovnem sestanku 7. junija letos se je zbral 23 mladincev. Sklenili so, da bodo vse leto vestno vadili, v naslednji tekmovalni sezoni 1970. leta, pa se prijavili v ligo, v kateri že vrsto let tekmuje tudi NK Rakek. Sklenili so tudi, da bodo trenirali dvanajst tedensko — ob torkih in petkih. Ker na novo ustanovljeni klub ni imel nikakršnih sredstev, so se dogovorili, da si bo opremo za treiranje kupil vsak sam, za žoge pa je že na sestanku vsakdo prispeval 10 novih dinarjev.

Kar so na sestanku sklenili, so tudi storili. Treningi so bili redno vsak torek in petek na igrišču na Kolenu. Julija pa so odigrali več prijateljskih tekem.

Rezultati teh srečanj:

NK Cerknica — JLA Rakek 2:4
JLA V. Bloke : NK Cerknica 3:0
JLA Rakek : NK Cerknica 1:3
NK Cerknica : JLA V. Bloke 4:6

Uspehi res niso bleščeti, vendar je treba upoštevati, da so igrali še mlađi in neizkušeni igralci.

Med dopusti so za nekaj časa prenehali vaditi, sedaj pa so zopet začeli z rednimi treningi.

J. Truden

Turnir v malem nogometu

7. septembra je bil na igrišču pri osnovni šoli v Cerknici turnir v malem nogometu, ki ga je organiziral Notranjski študentski klub.

Na tekmovanju je sodelovalo pet moštov: NK Cerknica, JLA Rakek I, JLA Rakek II, Dolenja vas in NŠK.

NK Cerknica, JLA Rakek I, JLA Rakek II in Dolenja vas so igrali kvalifikacije za vstop v finale, NŠK pa je kot organizator neposredno prišel v finale.

Rezultati kvalifikacij:

Dolenja vas : JLA Rakek 0:6
NK Cerknica : JLA Rakek II 1:4

V finale sta se uvrstili obe moštvi JLA Rakek in se pomerili z NŠK.

Rezultati finale:

NŠK : JLA Rakek I 0:0
NŠK : JLA Rakek II 2:2
JLA Rakek I : JLA Rakek II 0:1

Zmagovalec turnirja je postal moštvo JLA Rakek II, drugo mesto je zasedlo moštvo NŠK, tretje JLA Rakek I, četrto in peto mesto pa si delita NK Cerknica in Dolenja vas.

J. Truden

BRESTOV OBZORNICK — GLASILO KOLEKTIVA BREST CERKNICA — Glavni in odgovorni urednik Danilo Mlinar — Urejuje uredniški odbor: Štefan Bogovčič, Vojko Harmel, Franc Hvala, Tone Kebe, Jože Klančar, Jožica Matičič, Danilo Mlinar, Ivo Štefan, Valentin Šubic, Franc Tavželj, Dušan Trošek in Magda Urbanc — Tiska Železniška tiparna, Ljubljana

Š. Bogovčič

Bloško jezero brez vode

Znano je, da je Ribiška družina v Cerknici lanskega maja vložila v Bloško jezero krapo. Krapo je nabavila od Ribiške družine v Celju, zanje pa smo žal prepozno zvedeli, da so bolni. Analiza, ki nam jo je napravil Veterinarski zavod v Ljubljani, je ugotovila, da krapa bolujejo za trebušno vodenico. Bolezen kaže vidne znake na trupu krapov v obliki manjših ranic. Ko bolezen izbruhne, krapa množično poginja, tisti pa, ki jo preboljijo, se nekako imunizira. Krapa so kljub bolezni užitni, škoda je le v tem, da počasnejše rastejo in da poginja.

Da bi virus bolezni uničili, smo moralni jezero izprazniti, zemljise pa bo treba razkužiti z živim apnom in preorati.

Ker mislimo v Bloškem jezeru intenzivno vzrejati krapo, smo se odločili napraviti zapornico, da bomo lahko vsako leto jeseni jezero izpraznil in odrasle krapo odložili. Če se nam bo to obneslo, bomo zapornico napravili tudi na Skrabčem.

T. Kebe

IZ ZGODOVINE SAHA

Prvi začetki šaha so zaviti v mnoge zanimive vzhodnjaške legende, od katerih imajo nekatero poučno tendenco. Najbolj poznana po vseh je legenda o modru s Šisi ben Dahiru in mlademu kralju Šahramu, ki je padel pod močan vpliv plemstva in svečenikov ter tiranil nad ljudstvom. Takrat si je modrec Šisa ben Dahir izmisliš šah, da bi kralja poučil, da se brez naroda ne da vladati. Pokažal je kako najslabša figura, kmet, mnogokrat odloči partijo in prinese zmago, zato pa ga je treba upoštevati in ščititi. Mladi kralj se je hitro naučil šaha, se navduševal nad igro, kakor tudi nad poukom, ki ga je dobil. V znak velike zahvale je modrec ponudil nagrado, kakršno si pač sam zaželi.

Sisa ben Dahir je stopil pred kralja z na videz zelo skromno željo. Za nagrado je zahteval ono kolitino žita, kolikor znese, ko se na prvo polje šahovske plošče postavi eno srno, na drugo dva, na tretje štiri, na četrti osem in tako dalje — torej na vsako naslednje polje dvakrat več kot na predhodno — vsoto pšenice na vseh 64 poljih.

Kralj, mislec da je to neslana šala, je ponudil iznajditelju, naj zahteva kakšno dragoceno žig. Tisti, ki se spoznajo v matematiko, se bodo spomnili obrazca za ta izračun $2^n - 1$, kar znese nič manj kot 18.446.744.073.709.551.615 pšeničnih zrn, oziroma 18 biljonov meric (mernikov) žita. Od takrat se v Indiji šahovska polja imenujejo »kontazar«, kar pomeni »vedro«.

I. Štefan

ZGODBA NEKE KUVERTE

Iz ene naših poslovnih enot so poslali nekemu zavodu v Ljubljani potrdilo o osebnih dohodkih.

Kuverta je bila oddana na pošto 23. 8. 1969. Toda oseba, ki je kuvertu z važnim potrdilom oddala na pošto, je pozabila nalepiti znamko in pritisniti žig. Pismo je prišlo na pravi naslov. Naslovnik pa ga ni hotel prevzeti, ker ni bilo frankirano. Tako je kuverta romala nazaj na pošto.

Da bi na pošti ugotovili, kdo je pošiljal telje, nesrečne kuverte, so jo po enem mesecu komisijo odprli in vrnili pošiljalitelju.

Šele 25. septembra je bilo tega romanja konec. Stara kuverta je šla v pokoj, potrdilo pa so po novno odpisali.

Kaj povzroči raztresenost in bohrat petdeset par, ste prebrali, kakšna škoda bo zaradi prepozno prispelega potrdila, pa bo verjetno občutila oseba, za katero je bilo potrdilo poslano.

Š. Bogovčič